

TAXA POSTALA
PLATITE in NUMERAR
No. 244.716/929

Ara 5 lej

ELEK

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-
utca) 10. szám. Telefon: 9-77.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egész évre	1150	Lej
Félévre	600	"
Negyedévre	320	"
Egy hónapra	110	"

**KÜLFÖLDI
ELŐFIZETESI ÁRAK:**

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.

Hirdetmények tarifa szerint
vetetnek fel.

ried zeneszerző mű-
gyeleti közlemények.
Osborn zongoramű-
5: München.
5: Játék két zongorán
árd—Liszt hangver-
mofon-kabaré.
30: Felolvasás. 20:
Zathureczky Ede he-
: Szalonzenekar. 2130
retrészletek.
18.30: Zongorajáték
letek.

Ramasetter Robert
BUDAPEST

a mára am-
ben sohasem
latkozik „Ola-
bebizonyítható-
lag a legmegbi-
-hatóbb Minde-
-nütt kapható.
Valódi csak ha
az „Ola”-t
látható!

OND
mindhalálíg
— lej
ár 238 — lej)
ELET könyvosztályában
16 — lej portó)

rdetések

ÓCSKA OLMOT
magasabb áron veszt
vagy új olomcsőre be-
cseréljük. Stössel &
Cmp, Cal. Victorioe

NAGYVÁRADON
teljes ellátásra elfog-
izir. uriccsalád felhív-
vagy isko ástíut, val-
léányt, fűrdőszoba
zongora használatra
balkonos utcai szobák
Cim: Özv. Berger An-
taliné Oradea, Str. Ca-
temir 42. I.

ELADÓkomplett
rakt, vasredőnyel
együtt. Hegedűs Sz-
dor u. 18. Sámsomni

INTELLIGENS N-
jól főz, elmenne zsi-
családhoz házvezető-
nek. Érdeklődni Ma-
tyás király-utca 2. Cs-
sabetta kalapszalonn

MODERN LÁKA
négy szoba és mellé-
helyiségek novemb-
elsejére kiadó. Ar-
Janec (v. Petőfi)-u.
3. sz.

SCHWARTZ
NACNE orth. k-
VEGETARIUS
TERMÉ és tejcsar-
Reg. Ferdinand (W-
selényi-utca) 10. sz-
alatt megnyit. A f-
használt tejeműek
ját készítményeim.
Ugyre ott naponta
tehét és bi-alytej
hoz szállítva is
ható.

MAKULATURA
pir 5 kg.-ként is ad-
az Uj Kelet kiadó

Mit hoz az ősz a világpolitikában?

Külpolitikai figyelő

A világpolitikában az idén a nyári hónapok sem multak el nyugtalanító események nélkül. A régi, idillikus nyári pihenőknek, úgy látszik, ebben a vonatkozásban is vége van. A külügyi miniszterek nem mentek szabadságra, a legmeglebbebb nyári napokban is felkezeszték büroikat, hogy onnan a világ nyugtalan érverését figyeljék.

Valóban, ez az érverés csaknem lázasan nyugtalan. A szovjet állítólagos háborús készülődései, a gazdasági világrázkasszó szelével szociális erjedéssé fajuló rémségei, az agrárkonferenciák határozatai, a német kormánybukás, a fasiszta blokkok újabb megerősödései, az angol munkáskormány súlyos helyzete, a világpolitika nyarat a számomra kikasztó szelével tették még tikkasztóbbá s tették a külügyi hivatalok nyugtalanságainak magyarozójává.

A közlegő ősz, még inkább a Népszövetség legközelebbi ülészakának szep-temberi megnyitása tehát olyan súlyos problémákat fog felszínre vetni, amelyekkel megbirkózni, különösen az erők mai tulfeuszott ellentétességében, egyike lesz a legnagyobb feladatoknak, amelyekkel a hivatásos politikusoknak a világháború befejezése óta dolguk akadt.

megnövekedtek s erős frontot alkotnak a jobb- és baloldali szélsőségek ellen: a fokozódó gazdasági krízis, az összezilált és megoldhatatlannak látszó pénzügyi problémák, a kiélesedett osztályharc kedveznek a meglepetéseknek, még Németországban is. A nemzeti szocialisták agitációja egyre hevesebb, bár Hugenberg szélső-jobboldali törekvései megbukottaknak tekinthetők. A kommunisták elánja azonban Németországban is vesztett erejéből s egy nagyrészük visszatért a szocialista anyapártba. Ezzel szemben viszont a szocialisták propagandája lett hangban, lendületben és harci készségben erőteljesebb s a jelek szerint nagy várakozásoktól eltelt. Valószínű, hogy az új választások eredményeképpen is a szocialisták lesznek a birodalmi gyűlés legnagyobb pártja, azaz a különbséggel, hogy ezuttal a progresszív baloldali polgári pártokkal való együttműködésük nem lesz olyan zavartalan, mint a múltban volt. A szocialdemokraták az új állampárttal csak a szélsőségek elleni küzdelemben lesznek

együtt, de nem valószínű, hogy a nagy gazdasági, szociálpolitikai és pénzügyi kérdésekben egy uton fognak haladhatni. Még egy bizonyosság jósolható meg a német választásokkal kapcsolatban s ez az, hogy a kisebb pártok, mint a katolikus centrum is, a jövőben meglehetősen tértelenségre lesznek kárhóztatva az új német parlamentben. Mindezt összegezve kétségtelen: a német választásokon a polgári baloldal és a szocialisták győzelmétől függ, hogy Európában a demokrácia, vagy pedig a fasiszmus fogja-e közeljövő politikai atmoszféráját dominálni. Reméljük, hogy az előbbi.

Az angol munkáskormány már az elmúlt ilyésszakban is rendkívül sok nehézséggel küzdött. A munkáspártot belülről is divergens erők kezdték ki, amelyek különösen Macdonald presztízst építették meg. A fiatal Mosley, Anglia leggazdagabb főura, szövetségve Oliver Baldwin, a konzervatív párt elnökének fiával és a párt régi, ortodox marxistáival, szélsőbal agitációba kezdtek s a kormánytól olyan szociális törvényhozási meaurálást követeltek, melyeknek inaudalaldék nem tudtak eleget tenni. Közben a liberálisok és a

konzervatívok között is enyhült a feszültség s egy időben úgy látszott, különösen a szentörvényjavaslat vitája idején, hogy közös erővel fogják megbuktatni a kormányt. Macdonald hajlékony politikai természetének és diplomáciájának köszönhető, hogy a bukást el tudta kerülni az ilyésszak befejezése előtt.

Őszre azonban a munkáskormány kénytelen lesz, főképpen a munkanélküliség és India kérdésében, a minden félreértést félretevő radikális megoldások útjára térni s amennyiben ez a liberálisok és konzervatívok összefogásán meghiúsulna, új választások kiírni. Európa legnagyobb és legrészletesebb demokráciájában tehát szintén kiéleződött helyzettel állunk szemben s a közlegő ősz a szigetországban is nagy politikai változások, illetőleg mozgások árnyát vetíti előre. Kisebbségi szempontból talán a legfontosabb, hogy a munkáskormány népszövetségi missziójának befejezése előtt ne hagyja el a helyét. Valószínű, hogy ez a reményünk különösen abban az esetben, ha Németországban is a progresszív pártok fognak győzni a választásokon, nem fog füstbe menni. (s. l.)

Lázár képviselő népgyűlést tartott Borsán Abersohn zsidó népszövetségi delegátus jelenlétében

A népgyűlés határozati javaslata leszögezi, hogy a románok harmóniában akarnak élni a zsidókkal

Borsa, augusztus 11. (Az Uj Kelet tudósítójától). Vasárnap délelőtt 10 órakor Felsővisoról Borsára érkezett dr. Lázár Ilés, Máramaros megye kormány párti képviselője, aki népgyűlésre hívta össze választóit. Ugyanakkor érkezett Csernovicból Borsára Zwi Abersohn, a zsidóság népszövetségi képviselője, aki néhány hét óta Romániában tartózkodik hogy a legutóbbi antiszemita zavargásokkal kapcsolatosan személyesen győződjék meg a romániai zsidóság helyzetéről.

Abersohn a népgyűlésen

Mihelyt dr. Lázár Ilés tudomást szerzett Abersohn jelenlétéről, azonnal felkereste őt és meghívta, hogy vegyen részt az általa összehívott népgyűlésen. A gyűlés a borsai község háza tágas udvarára volt összehívva, ahol valóban összesze is gyűlt többszáz paraszt. A letartóztatásban lévő lelkes hűvei propagandát csináltak a jelenlevők között, hogy a gyűlést ne Borsán, hanem Polyánán tartassák meg, mire a parasztsok egyrésze elindult Polyána felé. Tizenegy órára járt az idő, midőn végül Timis esperes a gyűlést megnyitotta. Azonnal átadta a szót Lázár Ilés dr.-nak, aki nagyhatású, megrázó erejű beszédet tartott.

— Azt mondták nekem, — kezdte beszédét Lázár Ilés, — hogy ne jöjjenek Borsára, mert veszélyben forog az életem. En azonban eljöttem, mert nem hiszem, hogy miután egész életemet feláldoztam a románság és Máramaros ügyéért, a hajamszála is meggőrbülhessen azok között, akikért én küzdöttem és harcoltam.

Mit lehet és mit kell tenni?

— A mi feladatunk most — mondta ezután, — hogy megállapítsuk, mit lehet és mit szabad csinálni a nyomorunk enyhítéséért. Egy utolsó memorandumot fogunk megfogalmazni és azt eljuttatjuk a miniszterelnökhöz, a belügyminiszterhez, Mihalachehoz, sőt ha kell — a királyhoz is. Ha ennek a memorandumnak sem lesz fogantaja, akkor felhatalmazást fogok kérni arra, hogy lemondjak mandátumomról. Most tértem vissza többetesebb külföldi utamról. Azt látam, hogy a gazdasági helyzet mindenütt válságos, de sehohsem próbálják

ezt fajgyűléssel megoldani. Nálunk azonban vannak agitátorok, akik, mint a tetvek — a nép hátán akarnak karrieret csinálni maguknak.

A zsidók is nyomorognak

— Engem fiatal koromban arra neveltek papjaim és tanáraink, hogy szeressem fajtámat, de ugyanakkor becsüljem és tiszteljem a másét is. A borsai zsidók 80 százaléka éppoly nagy nyomorúságban él, mint a parasztsok, ugyanazt a fekete kenyert eszik, mint a nyomorgó román földművesek. Nem méltó a borsai románsághoz, hogy ezekre a zsidókra támadjon, életükben és vagyoniukban veszélyeztetve őket. Ha valakinek panasza van, előtte áll a törvényes út, hogy orvosolja sérelmeit. A külföldön egyébről sem beszélnek, mint a borsai tízről. En nem tudom elhinni, hogy a falut a borsai románság gyújtotta volna fel, mert én ezt a békés népet nem tartom képesnek ilyesmire. De békességben kell élni a zsidókkal, akik semmi esetre sem lehetnek okozói a mai szomorú állapotoknak.

Mit mondott Vajda Abersohnnak?

Lázár dr. bemutatta ezután a gyűlésnek Zwi Abersohn-t, aki a Népszövetség megbízásából jött Romániába. Elmondta, hogy Abersohn felekrete Vajda Sándor belügyminisztert, aki arra kérte a zsidó delegátust, hogy utazzon Borsára és győződjék meg személyesen arról, hogy a román parasztsok dolgozni és megélni, nem pedig agítálni akarnak. Majd arról beszélt a képviselő, hogy mi mindent tett a borsai lakosságért. Elmondta, hogy elutazása előtt egymillió lejes segélyt jött ki a borsaiak számára, hogy abból kukoricát osszanak ki a nép között. A segély kiutalásának összes formái készen voltak már és a borsaiak még mindig nem kapták meg a segélyt. Lázár dr. 200 szavas táviratot küldött Maniu miniszterelnöknek, amelyben energikusan hangon követelte az egymillió lej folyosítását.

Ezután egy borsai paraszt beszélt, aki tiltakozott a rágalmak ellen, mintha Borsát a románság gyújtotta volna fel. Hangsúlyozta azonban, hogy a borsai

parasztsok békében akarnak élni a zsidókkal.

A határozati javaslat

Végül határozati javaslatot fogadtak el, amelyben a borsaiak kényeret és munkát követelnek maguknak. A határozati javaslatnak egy pontja kimondja, hogy a románok harmóniában akarnak élni a becsületes zsidókkal, egy másik pontja pedig — amelyet a jelenlevő zsidók kivánságára iktattak be, — hangsúlyozza, hogy a zsidóság lojalisan akar együtt dolgozni a románokkal a közérdekében. A határozati javaslat végül azon exponensek eltávolítását követeli, akik nem tették meg kötelességüket a néppel szemben. A javaslatnak ez a pontja Juga vármegyei prefektus ellen irányult.

Lázár Ilés dr., — aki egyike a nemzeti-parasztpárt legjobb népszónokainak nagy népszerűségnek örvendő Borsa vidékén.

A népgyűlés lefolyásán azonban éretni lehetett, hogy a hónapok óta folyó agitáció mély nyomokat hagyott a nép lelkében. Az agitátorok elhitették a parasztsokkal, hogy ha a zsidókat kikérgetik, házaikat és földjeiket közöttük fogják szétosztani. Ezek számára természetesen csalódást okozott Lázár Ilés beszéde, amelyet különösen a gyűlés megkezdése alatt meglehetősen animozitással kísérték, több ízben is közbekiáltásokkal szakítva meg a szónokot. Lázár beszédekének a hatása alatt azonban egyhangulag megszavazták a határozati javaslatot.

Lázár Ilés dr. Zwi Abersohn társaságában Polyánára ment ezután, ahol a templom udvarán összegyűlt parasztsok előtt megismételte Borsán tartott beszédét. Itt sűrű közbekiáltásokkal zavarták a kormánypárti képviselőt és midőn a határozati javaslat felolvasására került sor, Morariu görögkeleti pap közbekiáltott:

— Nincsenek becsületes zsidók!

Erre azután kirobbantak a szenvodélyek, hatalmas zaj és ordítás keletkezett. Dr. Lázár Ilésnek nagy erőszikletésbe került a rendet ismét helyreállítani és a határozati javaslatot elfogadtatni.

Uránia

15, 20, 25, 30 lei

Szerellem a kolostorban

Az elítéltek nem félnek a villamosszéktől...

A Sing-Sing fegyház igazgatójának érdekes nyilatkozata

A lapok sokat foglalkoztak az utóbbi hetekben Mingsongsingnek, a halálraítéltek kinainak az esetével, akit az elé a dilemma elé állítottak, hogy megmenekülhet a villamosszéktől, ha orvosi kísérleti célokból meg hagyja vaktani magát. A kínai a vakág helyett a halált választotta, ami élénk feltűnést keltett a pszichiáterek körében.

— Az elítéltek általában nem félnek a villamosszéktől — mondja ezzel az esettel kapcsolatban Warden Lewis Lawes, a newyorki Sing-Sing fegyház igazgatója, aki a halálraítéltek százeit kísérte el a villamosszéktől. Ha valakinek a kivégzés előtt borra vagy pálinkára van szüksége, az nem az elítéltek, hanem az, aki kénytelen végignézni a kivégzést. Pedig tévedés volna azt hinni, hogy a villamosáram által való kivégzés fájdalommentes, hiszen ma már tudjuk, hogy az áram a legborzalmasabb fájdalmakat okozza, amíg a testet elégeti és nem öl azonnal. Annakra közismert tény már, hogy a villamosáram nem öl azonnal, hogy sok elítéltek az az utolsó reménye, hogy a kivégzés után még életre lehet kelteni és ezért arra kéri hozzátartozóit, hogy a kivégzés után azonnal szállítsák el holttestét és próbálkozzanak minden lehető élesztési kísérlettel. Hogy az amerikaiak mégis ennyire ragaszkodnak a villamosszéktől, az az amerikai ember gépmádatával van összefüggésben. Tény, hogy a villamosszék tiszta, kényelmes és higiénikus. A szoba, amelyben áll, laboratóriumhoz hasonló és maga a villamosszék olyan benyomást kelt, mint egy fogorvosi szék.

Az elítéltek nyugalma a Sing-Sing igazgatója így magyarázza meg:

— A halálraítéltek az utolsó percig reménykednek és többnyire csak akkor veszítik el lélekjelenlétiüket, amikor meglátják a villamosszéket. Sokan utolsó percükig hiúságból tartják magukat bátran. Egy gyilkos például elegáns mozdulattal zsebkendőjével letörölte a villamosszéket, mielőtt beleült és a közvetlenül előtte kivégzett cinkosára célozva, így szólt: „Hogy kívánhatják tőlem, hogy az után a fickó után üljek le ebbe a székbe!”

Lawes néhány érdekes esetet mond el annak illusztrálására, hogy egyesek milyen heroizmussal ülnek a villamosszékbe. Az amerikai igazságszolgáltatás olyan, hogy nem egyszer olyanokat is halálra ítélek, akik Európában néhány éves fegyházzal usznák meg. Így például egy fiatalember, akire a Sing-Sing igazgatója még ma is fájdalmas részvételt gondol vissza, féltékenységből és jogos felháborodásában megölte a szeretőjét. A fiatalembert, aki jó családból származott és munkaadója szerint szorgalmas és becsületes volt, halálraítéltek. Még a Sing-Sing fegyház kérgesszívű tisztviselői is megkönnyezték ezt a huszonhárom éves, rokonszenves, életerős fiatalembert. Ő maga hősiessé fogadta sorsát és azt mondta, hogy örült tette után valóságos menekülés lesz számára a halál. A kivégzés előtti napon azonban annak az aggodalmának adott ki-

fejezést, hogy a döntő percekben elfogta a fiatal halálraítéltek, hogy a szabályok ellenére is bevitt cellájába a kivégzés reggelén egy üveg whiskyt. A halálraítéltek, látva az igazgató halálhalvány arcát, így szólt:

— Igya ki ön, igazgató ur, magának nagyobb szüksége van rá, hiszen nem szabad miattam gyöngöséget mutatnia. Ja hagyni az ereje és ezért egy üveg whiskyt kért a kivégzés reggelére Lawestől. A fegyházigazgató annyira sajnál-

Vannak azonban más esetek is, mint a Sing-Sing igazgatója mondja. Egy halálraítéltek hatalmas állati erejű néger például a kivégzése előtt dühöngeni kezdett, tört, zuzott mindent, ami a kezébe került, káromkodott, üvöltött, úgy hogy kényszerben lehetett csak a villamosszékbe vinni. Ennek a négernek annyi intelligenciája sem volt, mint egy öt éves gyereknek és az európai igazságszolgáltatás korlátolt beszámíthatósága miatt bizonyára megke-

gyelmezett volna neki. Lawes szerint azonban ezek kivételek. Általában békés, reménykedő a hangulat a Sing-Sing siralomházában, ahol nagyon gyakran nem büntetett előéletű emberek ülnek, mert az amerikai törvény kegyelmebb, mint ök, a gyilkosok.

„Az amerikaiak megint indiánokká lesznek” — mondja Bernard Shaw. Az indiánoknál még a csecsemők sem sirnak. Ez a földrés nem ismeri a könnyeket.

Az American Jewish Comittée kiküldöttjének jelentése a romániai zsidóság helyzetéről

Morris D. Waldmann megállapítja a kormány felelősségét a zavargások elfajulásáért. A franciaországi zsidók is tiltakoznak

Berlin, augusztus 11. Morris D. Waldmann, az American Jewish Comittée titkára, aki az utóbbi két hónapban két ízben is tartózkodott Romániában, ahol felkereste az antiszemita zavargások által sújtott helységeket, ezenkívül pedig külön is alapvető nyomozásokat végzett a romániai zsidók helyzetéről. Berlinben a Zsidó Távirati Iroda munkatársa előtt nyilatkozott tapasztalatairól. Mindenekelőtt megállapította, hogy a Romániáról megjelent sajtóközlemények ezáltal egyáltalában nem tüloztak és ha a sajtó a kormányt teszi felelőssé a zavargásokért, akkor ezt teljes joggal teszi, mert a kormány valóban nem gondoskodott idejében az antiszemita agitáció elfojtásáról, úgy, hogy ez az agitáció gyorsan elfajult és anarchiává nőtte ki magát.

Mi az American Jewish Comittée

Morris D. Waldmann, mint említettük, az American Jewish Comittée képviselőjében járt el Romániában. Ez a testület az Egyesült Államok legtekintélyesebb zsidó intézménye, amelynek elnöke ezidőszent dr. Cyrus Adler, aki ebben a méltóságban a nemrég elhunyt Louis Marshall utóda. A Comittée tagjai továbbá Julius Rosenwald, Felix M. Warburg, Herbert H. Lehman ezredes, Newyork államának helyettes kormányzója és A. E. Elkus, a legfőbb amerikai bíróság tagja. Morris D. Waldmann egyébként betervezte jelentését a Jewish Comittée-nek. A jelentés többek között a következőket mondja:

Morris D. Waldmann jelentése

— Az antiszemita zavargásokat kétségtelenül az antiszemita agitáció idézte fel és az antiszemita szervezetek szervezték. Ezek felhasználva az agrár depressziót, fellázították a parasztságot, amely egyébként normális, sőt barátságos viszonyban él zsidó szomszédaival. Az általános elszegényedés a lázító propaganda számára kedvező talajt adott. Meggyőződésem szerint azonban ezek az excessusok, amelyek erősen ártnak Románia presztízsének és hitelének, nem robbantak volna ki, ha a kormány nem támogatott volna bizonyos diákszervezeteket és ugynevezett hazafias alakulatokat. A kormány a sajtó- és gyülekezési szabadság félremagyarázásával vonatkozott a törvénytelen antiszemita propagandát elnyomni. Különös felelősség hárul a belügyminisztériumra, amely a rendőrség fölött intézkedik és a kultusz- és közoktatásügyi minisztériumokra, amely a diákokat, a tanítókat és a papokat vannak hivatva ellenőrizni.

A királyt elkedvetlenítették az események

— A királyt a legújabb események minden valószínűség szerint mélyen elkedvetlenítették. A rend ezidőszent már helyreállt és a kormány legutóbbi energikus intézkedései arra mutatnak, hogy végül tudatára ébredt annak, hogy az utóbbi év számos antiszemita kilengései, amelyekről a kormány mindig azt híresztelte, hogyna birtokukba keríteni és levegőbe ro-

sporadikus és jelentéktelen tünetek, hirtelen valóságos anarchiává fajultak.

Borsán a helyzet kétségbeejtő

Borsa tragikus bizonyítéka annak a gyűlölet-propagandának, amely az egyébként barátságos beállítottságu parasztságot fellázítva, Bukovina, Erdély és Besarabia zsidóságát hónapokon át terror alatt tartotta. Négy hete már, hogy Borsa leégett, azonban még távolról sem nyertek olyan segítséget, amely némiképpen is enyhítené azt a szörnyű kiátástalanságot, amellyel a leégett az őszi és téli hónapok felé

Az Alliance Israelite tiltakozó levele Maniuhoz

Párizs, augusztus 11. Az Alliance Israelite Universelle elnöke: Sylvain Levy levelet intézett Maniu miniszterelnökhez, amelyben az Alliance nevében tiltakozik az antiszemita zavargások ellen. A tiltakozó átiratban a következőket mondja:

„Azok az elszomorító események, amelyeknek színhelye az utóbbi hetek Nagyrománia különböző részei, különösen Erdély és Bukovina voltak, mely elkeseredést okoztak az egész világ zsidóságában, különösen azonban a francia zsidók között. A zsidó élet és zsidó vagyoni kerület veszélybe. Annál kínosabb lepedőttünk meg az események fölött, minthogy öfölsége II. Károly király trónralépe alkalmával ünnepélyesen kinyilatkoztatta, hogy gondoskodni fog vallásra való tekintet nélkül alattvalói életbiztonsága és jogegyenlősége fölött. A borsai tűz, a zsidók ellen akadálytalan támadások Cămpulungban, Suceavában és más helyeken, zsidó házaknak kifosztása a romániai zsidók körében pá-

tekintenek. A kormány első segélyként 2500 dollárt utalt ki a borsaiaknak, az erdélyi segélybizottság néhány száz dollárt hozott össze, ezzel szemben azonban a borsaiak kára 300 ezer dollár. Semmiféle lépés nem történt a hajléktalanok elhelyezésére, vagy a leégett részek újjáépítésére. Százai a zsidóknak valósággal éheznek, sokan azokban a pincékben húzódnak meg, amelyeknek házait a tűz elpusztította. Olyan viszonyok uralkodnak Borsán, amelyek valósággal leirhatatlanok. A helyzet a román kormány és a török kereszt gyors akcióját követeli.

nikot idéztek elő. Fájdalom, a hatóságok nem akadályozták meg a zavargások továbbterjedését, úgy, hogy az a benyomás támadhat, hogy a zsidók Romániában védtelenül vannak kitéve a leg súlyosabb veszedelmeknek.

Kötelességünknek érezzük figyelmeztetni a román kormányt, hogy súlyosan megdöbbentettek bennünket azok a teljesen indokolatlan terror cselekmények, amelyek olyan békés lakosság ellen irányulnak, amelyeknek nincs is más kivánsága, minthogy közreműködjenek az ország boldogulásában.

Kérjük a miniszterelnök urat, vessen véget ennek a gyűlölködő kampánynak, amely Románia érdekeit és jóhírnevét súlyosan sérti. Kérjük továbbá, hogy a zsidó lakosság életének és vagyonának védelmére hathatós intézkedéseket fogantosszon és végül kérjük, hogy kártalanítsa a legutóbbi merényletek áldozatait. Reméljük, hogy a kormány teljesíteni fogja ezirányú kötelességét.

Peshavar környékén még mindig válságos az angol csapatok helyzete

Vallabhai Patel és Motilal Nehru átszállították a poonai fogházba, ahol Gandhival fognak tárgyalni

London, augusztus 11. Peshavarból jelentik a lapoknak, hogy a helyzet az északnyugati határvidéken és a város környékén még mindig igen válságos. Az afridik általános rohamot még nem intéztek ugyan az erődítmények ellen, de folytonosan érkező erősítésekkel gerillatámadásokkal igyekeznek zavarni az angol csapatokat.

A támadó hegyi törzsek völgyekben helyezkednek el a város körül s beadták magukat, hogy védekezni tudjanak az angol repülő állandó bombázása felől. A repülőátadások az afridik ellen állandósultak. A bombavető repülőgépek naponta több mint hatezer bombát dobnak le a felkelők bázisaira. Az afridik előretolt őrszei között nem nagy károkat tehetnek a repülőbombák, mert kitanulták a kavernaépítés módját s mély, földalatti sziklaüregekbe vonulnak a bombázások idején.

Peshavar egyik külvárosa ellen intézett afridi lovastámadást két ezred angol lovasság hiúsított meg. Az afridik a vasúti pályaudvart szerették volna meggyújtani és levegőbe ro-

píteni egyik municióraktárt. Az angol lovasság rohamát repülőgépek a levegőből támogatták. Hasonló, de kisebb méretű támadást kíséreltek meg a hegyi törzsek lovaskülönítményei a Peshavarba vezető vasútvonal mentén is, ahol sikerült őket a vasutbiztosító osztagok több órás gépfegyvertűvel távol tartani.

Peshavarban a helyőrség jól felügyelt és elegendő számú katonából áll s így meg van a remény rá, hogy a törzsek attackjait szerencsésen vissza fogják verni.

Kisebb csatározások Peshavar körül most is folyamatban vannak.

London, augusztus 11. Vallabhai Patel és Motilal Nehru Indiában átszállították a poonai letartóztatási intézetbe, ahol e héten engedélyt nyertek arra, hogy az ugyanott internált Gandhival megbeszéléseket folytassanak. A mérsékelt hinduk és az indiai angolok körében nagy érdeklődéssel várják a tárgyalások megkezdését és fejleményeit.

Elismert és bizonyíthatólag a legmegbízhatóbb teljes garanciát nyújt. Kapható minden gyógyszerárban és illatszertárban.

MÓRICZ ZSIGMOND

Légy jó mindhalálig

50.- lej

(Eddigi ár 238.- lej)

Kapható az UJ KELET könyvosztályában (U átvételnél 16.- lej portó)

Kérje On a HENOL vagy HENNE ROYALE legjobb hajfestőszert.

Ant gy egy

MÁRAM SITONK JEL KÉT ORAKO elő ma újabb kált Máramar tizenegy óra te fel az elősöndjét.

— Tűz van! kiallottak a csek alatt ezrei irányába.

Máramaross temploma, az zsidók imaház egett.

Néhány bábó templomból, hogy a féségen a török vannak terítve nek. Ugyancsak a templomra. Az első volt, hogy A templom

A KOR

Titulescu

Bucuresti—B

(Az Uj Kelet az a hir terjed a Maniu-kormányát. Egyes ban pertraktál arról is tudni tára egy, a kir alatt álló konce at az ország s kormányválság színajai tudósít amelyek arról uralkodó és Ma zött komoly n volna. Hogy m tak ezek a néz közölgés senki mondani. Egye tudták, hogy a kel kapcsolatos hogy Károly k választ semmis vizsont arra az det, hogy a k semmisítése nél

Maniu minisz kormány pedig ben cáfolta me ellentétéről elt many távozásár nak, vagy lega nyult. Kétségte politikai életben szülőben. Teljes hogy ezek a v bekövetkezni és kormány sorsár manyzár jelenleg is kihátással les előre helyén ma még nem tett le koncentráció s jelek szerint id or a terv valóra Maniu vasárnap mindenesetre art hogy a miniszte má élvezi s hog zás az ország be az semmiesetre nek megkérdész akaratá ellenére A Dreptatea v los kommunikét

Antiszemita gonosztevők felgyújtották Máramarossziget egyik legnagyobb templomát

Hétfő éjjel fél tizenegy órakor kigyulladt a vizsnici chaszidók hatalmas imaháza -- A templom butorai és a tóratekersek petróleummal voltak leöntve

MÁRAMAROSSZIGETI TUDOSITÓNK JELENTI EJJEL FELTIZEN KÉT ORAKOR: Az antiszemita agitáció ma újabb szörnyű gaztettet produkált Máramarosszigeten. Hétfőn este fél tizenegy órakor hirtelen tűz-lárma verte fel az elesendesült szigeti utcák oszlopát.

— Tűz van! Eg a vizsnici templom — kiáltották a megrémült emberek. Percek alatt ezren és ezren szaladtak a tűz irányába.

Máramarossziget egyik legnagyobb temploma, az úgynevezett vizsnici chaszidók imaháza, hatalmas lángokban égett.

Néhány bátor ember behatolt az égő templomba, ahol megrémülve látták, hogy a friguszekrény előtti térségen a tóratekersek kibontva a földre vannak terítve és lobogó lánggal égetnek. Ugyancsak hatalmas lánggal égett a templom padjai és egyéb butorai. Az első pillanatra nyilvánvaló volt, hogy csőszegés történt.

A templomba behatolt emberek

csakhamar észrevették, hogy úgy a butorok, mint a tóratekersek petróleummal vannak leöntve.

Csakhamar megjelentek a hatóságok is a helyszínen. A rendőrségről először Murgáun kapitány jelent meg, aki azonban olyan illuminált állapotban volt, hogy két rendőrnek kellett őt elvinni a tűz helyszínéről. Kivont a tűzoltóság és katonaság, majd megjelent Juga prefektus is. A katonaság kordont vont az égő templom köré és visszaszorította a tűz körül tolongó ezernyi zsidó tömeget. A megrémült emberek kezeiket tördelve, jajgatva nézték a pokoli látványt.

Juga prefektus nyomban beindította a vizsgálatot. Valószínűnek tartják, hogy a gyújtogatást az az antiszemita agitátor követte el, aki néhány nappal ezelőtt halállal fenyegette meg a szigeti törvénytsejk elnökét arra az esetre

ha nem bocsátja szabadon a letartóztatott Berinde és Dumitrescu lelkészeket.

Ejjel fél tizenkét órakor, amikor munkatársunk telefonjelentését adja, a vizsnici templom még ég.

Vonalzavar miatt nem tudunk Szigetről további részleteket kapni. Ejjel 1 óráig próbáltunk újabb telefonösszeköttetést kapni Szigettel de a szigeti posta nem jelentkezett.

Felhívtuk a belügyminisztériumot és a sziguranca bukaresti vezérigazgatóságát, ahova azonban éjjel 1 óráig semmiféle jelentés nem érkezett a tűzről.

A kormány erőlyesen cáfolja a lemondásáról terjesztett híreket

Titulescu-kormány lehetőségeiről tárgyaltak Szinajában — Elsimultak a király és Maniu közötti nézeteltérések — Opportunusabb külpolitika inaugurálását határozta el az uralkodó

Titulescu: Az európai államok vagy megegyeznek, vagy széthullanak

Bucuresti—Bukarest, augusztus 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap az a hír terjedt el az országban, hogy a Maniu-kormány benyújtotta lemondását. Egyes helyeken komoly formában pertraktáltak ezt a hírt és már arról is tudni vélték, hogy szerb miniszter egy, a király közvetlen irányítása alatt álló koncentrációs kormány veszi át az ország sorsának irányítását. A kormányválság hírére főleg a legutóbbi szinajai tudósítások támasztották alá, amelyek arról számoltak be, hogy az uralkodó és Maniu miniszterelnök között komoly nézeteltérések támadtak volna. Hogy milyen természetűek voltak ezek a nézeteltérések, arra vonatkozólag senki sem tudott bizonyosat mondani. Egyes bukaresti lapok úgy tudták, hogy a koronázási ünnepségekkel kapcsolatosan Maniu azt kívánta, hogy Károly király és Elena öfelsége választ semmisítsék meg, az uralkodó viszont arra az álláspontra helyezkedett, hogy a koronázást a válás megsemmisítése nélkül is meg lehet tartani.

Mi lesz?

Maniu miniszterelnök személyesen, a kormány pedig hivatalos kommunikéban cáfolta meg ezeket az állítólagos állentétekről elterjedt híreket. A kormány távozásáról szóló hír pedig kacsának, vagy legalább is korainak bizonyult. Kétségtelen, hogy a román belpolitikai életben változások vannak kézzelfoghatóan. Teljesen bizonytalan azonban, hogy ezek a változások mikor fognak bekövetkezni és ha igen, úgy csak a kormány sorsára, vagy pedig a kormányzás jelenlegi alkotmányos rendjére is kihatással lesznek-e. A kormány egyelőre helyén marad. A király azonban még nem tett le arról a tervéről, hogy koncentrációs kormányt alakítson. A jelek szerint idő kérdése csupán, hogy az a terv valóra is váljék. Abból, hogy Maniu vasárnap az uralkodónál ebédelt, mindenesetre arra kell következtetnünk, hogy a miniszterelnök a király bizalmát élvezte s hogyha lesz valami változás az ország belpolitikai életében, úgy az semmiestre sem fog a miniszterelnök megkérdése nélkül, vagy az ő akaratára ellenére történni.

A Dreptatea vasárnapi száma hivatalos kommuniké közöl, amely kategóri-

kusan megeafolja a kormány lemondásáról elterjedt híreket. A kommuniké rámutat arra, hogy a király és a miniszterelnök között semmilyen nézeteltérés nem merült fel. A király egyetért a kormánnyal egy a koronázást megelőző formalitások, mint a napirenden lévő problémák kérdésében. A kommuniké megismétli a miniszterelnöknek a Patria előtt tett ama kijelentését, hogy a kormány a király teljes bizalmát élvezi. Végül a kommuniké leszögezi, hogy Titulescu romániai útja kizárólag külpolitikai problémákkal állott összefüggésben.

Az igazságügyminisztérium bekérte a válás dossziéját

A Curentul értesülése szerint a válásnak megfelelő volt az a híradás, hogy Károly király és a miniszterelnök között nézeteltérések támadtak a királyi pár válaszanak megsemmisítése érdekében. A nézeteltéréseket Titulescunak sikerült elsimítani egy áthidaló javaslattal, amely lehetővé teszi Elena öfelségének királyinővé való koronázását a válás megsemmisítése nélkül is. A megnyugtató kormánykommuniké — amelyet a Rador utján a külföldre is eljuttattak — csak azután adott ki, miután a király és a miniszterelnök között megegyezés jött létre ebben a kérdésben. Jellegzetes, — írja a lap — hogy az igazságügyminisztérium hivatalos átiratban kérte a bukaresti ítélőtáblától a Károly király és Elena öfelsége közötti válóper aktáinak hivatalos másolatát. A dossziét közvetlenül Iunian igazságügyminiszterhez kézbesítették ki. A lap egyébként úgy tudja, hogy a

szinajai tárgyalások a következő négy probléma körül forogtak:

Miről tárgyaltak Szinajában

1. Gazdasági helyzet. Idevonatkozólag Románia összes lehetőségeit megtárgyalták Szinajában, ahol politikusaink arra a megállapításra jutottak, hogy az agrárállamok blokkja komoly lépést jelent az európai föderáció megteremtése felé. Vita tárgyát képezte az is, hogyan lehetne újabb külföldi kölcsönhöz jutni és enyhíteni a mai súlyos gazdasági helyzetet.

2. Külpolitikai kérdések. Megvitatták Romániának a Briand-féle tervvel szemben elfoglalandó álláspontját, valamint a tárgyalás alatt lévő különböző gazdasági és egyéb természetű egyezmények kérdését. Elhatározták, hogy Románia jövőben egységesebb és realitásban, a gazdasági érdekeknek inkább megfelelő külpolitikát fog folytatni.

3. Belpolitikai helyzet. Megvitatták a belpolitikai helyzetet, egy esetleges kormányváltás lehetőségét és ebben a tekintetben különösen egy esetleges Titulescu-kormány esélyei bármikor is valószínűnek látszólag. A nemzeti parasztpárt támogatására, miután Maniu és Titulescu között minden kérdésben teljes a megegyezés.

4. A koronázás problémája. Itt főleg a válás megsemmisítésének kérdéséről volt szó.

A miniszterelnök egyébként, akinek Szinajából való brüsszeli elutazásához oly messzemenő kommentárokat fűztek, va-

sárnap délben fél tizenkét órakor visszatért Szinajába és egy óra tájban Maniu felkereste Titulescut a Pallas szállóban. A két politikus félórás megbeszélést tartott, majd együttesen mentek Károly királyhoz, aki vendégül látta őket ebédre. Ebéd után a király délután öt óráig tanácskozott Maniuval és Titulescuvval. Utóbbi ezután a szállóba ment csomagolni, majd a pályaudvarra hajtatott, ahol Maniu már várta. A két politikus karonfogva sétált a Perronn a vonat elindulásáig. Hat óra tizenkét perckor indult el az arad—budapesti gyorsvonat, amely visszavitte Titulescut a Lidóra. A londoni követet Lugojanu miniszterelnökségi alminiszter és dr. Savel Rădulescu külügyi osztályfőnök kísérik.

Titulescu egyébként elutazása előtt fogadta az Adeverul munkatársát és nyilatkozott előtte a szinajai tárgyalások külpolitikai vonatkozásairól. A londoni követ elmondotta, hogy a Briand-féle föderációs terv problémája komoly és beható tárgyalások anyagát képezte Szinajában.

— Ez a kérdés már csak azért is sürgős és aktuális, mert előreláthatólag csaknem teljes egészében le fogja foglalni a Népszövetség őszi ülészakának tárgyalásait. Az európai államok a következő dilemma előtt állanak: vagy megegyeznek egymással a politikai és gazdasági kooperálás kérdésében, vagy pedig széthullanak. Azok a válaszok, amelyeket az egyes államok Briand felhívására adtak, sokkal kedvezőbbek, mint ahogy az az első pillanatban látszik. Az egyes államok között ugyanis csak részletkérdésekben mutatkoznak eltérések, míg a föderációs terv nagyjából elfogadottnak tekinthető. Ha Briand tervét az európai államok minden fenntartás nélkül magukévé tették volna, úgy ez a kérdés komolyságának a rovására történt volna, mert az európai államok konföderációja komoly és súlyos problémája, amely alapos és hosszu tanulmányozást igényel. Briand terve egyébként a diplomáciai művészetnek egy remeke, amely zseniálisan van megfogalmazva.

Bucuresti—Bukarest, augusztus 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány tagjai ma délelőtt tizenegy órakor minisztertanácsra gyűltek össze Maniu elnöke alatt. Maniu beszámolt a szinajai konferencia tanácskozásairól és ismertette azokat a tárgyalásokat, amelyeket Szinajában részt az uralkodóval, részint pedig Titulescu londoni követével folytatott. A minisztertanácsról hivatalos kommuniké nem adtak ki s a kormány tagjai még a szokásos információk adásától is elzárkóztak. Mindössze annyit szivárogtat ki, hogy a koronázási ünnepségeket október 5-én fogják Gyulafehérváron megtartani. A koronázással kapcsolatos problémák megoldását a király maga vette a kezébe.

A minisztertanácsról kijövet az újságírók megkérdézték Maniu miniszterelnököt, mi igaz azokból a hírekből, amelyek szerint közte és az uralkodó között nézeteltérések támadtak volna. Maniu válaszában kategórikusan megcáfolta ezeket a híreket és kijelentette, hogy a szinajai tárgyalások alatt közte, az uralkodó és Titulescu között a legteljesebb egyetértés uralkodott.

Bucuresti—Bukarest, augusztus 11. Tegnap tartották meg a főváros „sárga” és „fekete” kerületeiben a városi tanács választásokat, miután az előző választások eredményeit a központi revíziós bizottság megsemmisítette volt.

A „sárga” kerületben Dobrescu Demeter polgármester kormánypárti listája 2297, Jorga politikamentes listája 993, az iparosok listája 913 szavazatot kapott, míg 337 szavazatot megsemmisítettek. A mandátumok közül a kormánypárt 14, Jorgaék 6 tanácsosi helyet kaptak.

A „fekete” kerületben a kormánypárt 3327 szavazatával szemben a liberálisok és az Uniunea Evreilor közös listája 3212 szavazatot ért el, míg a zsidó nemzetiek listája 559 szavazatot tudott szerzeni. Itt 412 a megsemmisített szavazatok száma. A kormánypárt és liberális lista 10—10 arányban megosztott a mandátumokon. (Ügyanez volt az arány a legutóbbi választáson is.)

A választások során több súlyos incidens történt. Így a Trinitatii utcában lévő választókerületnél embervér is folyt. Egy Schwarzec David vezetésű egyént, aki az Uniunea Evreilor Román kortese volt, nem akartak beengedni a választási körzetbe. Schwarzec erre kért rántott elő, amellyel hadonászni kezdett, megsebesítve a körülötte állókat. Lăpușanu tisztviselőt és Bodea választót úgy megszurta, hogy azok véresen estek össze és kórházba kellett szállítani. Schwarzecot letartóztatták. Kiderült, hogy zsebmetésésért már el volt ítélve.

öttjének etéről

ajulásaért.

ány első segélyként ki a borsaiaknak, az ötszáz néhány száz ze. ezzel szemben k ára 300 ezer dol- pés nem történt a yezésére, vagy a le- pítésére. Százai a ggal éheznek, sokan ben húzódnak meg. a tűz elpusztította. uralkodnak Borsán, al leirhatatlanok. A kormány és a vörös ökjét követeli.

Maniuhoz

Fájdalom, a hatóság- zták meg a zavargá- t, úgy, hogy az a be- hogy a zsidók Romá- vannak kiteve a leg- neknek.

k érezzük figyelme- mányt, hogy súlyosan ennünket azok a tel- terror cselekmények, és lakosság ellen irá- nines is más kíván- özremüködjék az or- an.

terelnök urat, vesse- lődő kampánynak, rdekeit és jóhírnevét rjük továbbá, hogy a ének és vagyonának s intézkedéseket fogá- kérjük, hogy kárta- ményletek áldozo- gy a kormány teljes- kötelességét.

én ngolcsa-

k a poonai fog- valni

eióraktárt. Az angol repülőgépek a leve- Hasonló, de kisebb- kíséreltek meg a gaskülönítményei a vasutvonal mentén ket a vasutbiztosító ás gépfegyvertűző

helyőség jól fel- gendő számú katoná- van a remény rá- akjait szerencsésen

ások Peshavar körül is vannak. Vallabhai Nehru Indiában át- mai letartóztatási in- engedélyt nyerne- anott internált Gan- éseket folytassanak- k és az indiai angó- rdeklődéssel várják kzedését és fejle-

t.

Erdélyi zsidó

Leányinternátus Párizsban!!

Dr. Szarvas Jakabné vezetésével

Párizs legszebb kertvárosában, Robinsonban szeptember 15-én nyílik meg az igen előkelő zsidó leányinternátus 14—20 éves leányok részére. — Az internátus gyönyörű 3 holdas park közepén fekvő 20 szobás villában van elhelyezve. Csáládias nevelés az összes európai nyelvek tanítása szakszerű tanerők vezetésével

Mindenemű felvilágosítással és prospektussal Dr. SZARVAS JAKABNÉ, Hatég szolgái

Világrekordot javítottak a főiskolások darmstadti világbajnokságain

Darmstadt, augusztus 12. Zsufolt tribünök előtt tegnap befejezték a főiskolai világbajnokságokat. A 4x400 méteres stafétában Franciaország csapata győzött 3 perc 19.16 mp. idővel. Második lett a német csapat 3 perc és 22.4 mp, harmadik Olaszország, negyedik Anglia, ötödik Magyarország. Az ötezer méteres síkfutást a svéd Dahlstrom nyerte 15 perc 24.3 mp. Második Huokou finn, harmadik Gilgen. A gerelyvetésben a finn Suhri lett a világbajnok 66 m 45 cm dobás-

sal, második a finn Kranukku 65 m 11 cm, harmadik a finn Tolamou 63 m 23 cm. A kétszáz méteres síkfutást a német Körng 21.5 mp idő alatt abszolválta, míg a 800 m síkfutásban Müller 1 perc 58.2 mp idővel lett világbajnok. A négyszáz méteres gátfutást az angol Stimson 54.2 mp alatt nyerte, második az amerikai Lincoln, harmadik az olasz De Negri, negyedik Wegner. A rudgrásban a japán Mishida győzött 411.5 cm, második Johibuthi japán 380 és Király magyar 370 cm.

A berlini kampóskeresztesek megzavarták a weimari alkotmány emlék-ünnepélyét

A rendőrség háromszáz nemzeti szocialistát letartóztatott — Az Ostmark szövetségek a Rajna-vidék felszabadulását ünnepelték

Berlin, augusztus 11. A birodalmi kormány és Berlin városa tegnap tartották a weimari alkotmány ünnepét. A stadionban rendezett ünnepi játékon több ezer iskolásgyermek is közreműködött. Az időjárás szép volt s az ünnepégen óriási közönség jelent meg.

A rendőrség tegnap 300 nemzeti szocialistát tartóztatott le, akik meg akarták zavarni a weimari alkotmány ünnepékeit. A letartóztatottak a rendőrségi fogház celláiban tovább renitenskedtek. Ablakokat vertek be és le-

törték egy vízvezetési csapot, mire víz árasztott el egyes cellákat. A nemzeti szocialistákat ma átkísérték az ügyészségi fogházba.

Berlin, augusztus 11. Az Ostmark-szövetségek tegnap a Reichstag épületében ünnepelték a keletporoszországi népszavazás évfordulóját és a Rajna-vidék felszabadulását.

Utána a szövetségek kongresszusa következett, amelyen Treviranus, a megszállott területek minisztere mondott nagyhatású beszédet.

A varsói antiszemita közáporral fogadták a palesztinai motorbiciklistákat

A zsidó provokálás örökös meséje

Varsó, augusztus 11. Közölte az Uj Kelet, hogy a palesztinai Makkabi tagjai, akik motorbiciklin járnak be Európa nagy részét, néhány nap előtt Lengyelország felé utaztak. A derék makkabistákat, akik thuringiai utjukon tudvalegőleg világraszóló életmódot vittek véghez, a varsói zsidók szokatlan ovációkkal fogadtak. Varsó elővárosában a zsidók ezrei várták a palesztinai vendégeket. A varsói Makkabi zenekar a lengyel himnusszal és a Hatikvával fogadta a fiatal palesztinaiakat, akiknek tiszteletére külön ünnepi menetet is alakítottak. A városban a tömeg egyre nagyobbodott, úgy, hogy a villamos- és kocsiforgalmat be kellett szüntetni. A házak jórésze lengyel és cionista színekben pompáztak, a balkonokról pedig virágot hintettek a palesztinai makkabisták lábai elé.

A gyönyörű és lelkes fogadtatást azonban antiszemita provokálása zavarta meg. Egy horogkeresztes fiatalember köveket hajított a menetre és amikor a menet résztvevői közül né-

hányan a menekülő fiatalember után vetették magukat, ennek horogkeresztes barátai védelmére kelték és verekedést provokáltak. A helyszínére siető rendőröknek az antiszemita ifjak azt hazudták, hogy a zsidók megtámadták a keresztény ifjakat. A rendőrök anélkül, hogy informáltatták volna magukat, nekiestek a menetben résztvevő zsidóknak. Óriási pánik keletkezett, az ünnepi menet tagjai széjjelfutottak és a rendőrök tovább inzultáltak az embereket, akik közül számosan súlyos sebesüléseket szenvedtek. Az antisze-

Most jelent meg!

Most jelent meg!

Minden szeszgyárosnak, kereskedőnek, vendéglősnek nélkülözhetetlen

Az új szeszadótörvény

módosított szövegi román és magyar együttes kiadás dr. Mihelffy és dr. Mandel ügyvédek szerkesztésében

Ára 140 lei

(és portó)

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

Aviz — Értéstités

A „Grănicerul” vállalat autóbusz járatai a következő időkben közlekednek:

1930 május hó 26-tól

Cluj—Baia-Mare—Iahot

Indul				Cursa	Érkezik			
I.	II.	III.	IV.		I.	II.	III.	IV.
6 ³⁰	14	—	—	Cluj	10 ³⁰	—	—	17 ³⁰
8 ³⁰	15 ³⁰	—	—	Gherla	8 ³⁰	—	—	15 ³⁰
9	16	—	—	Dej	8	—	—	15
10	17	—	—	Baia-Mare	7	—	—	14
11	18	—	—	Somcuta-Mare	6	—	—	14
12	19	14	5	Baia-Mare	5	18	10	12
—	—	15	6	Seini	—	17	9	—
—	—	16	7	Negresti	—	16	8	—
—	—	17	8	Cămpulung	—	15	7	—
—	—	18	9	Sighet	—	14	6	—
Érkezik				Cursa	Indul			
I.	II.	III.	IV.		I.	II.	III.	IV.
6	11	16	—	Cluj	10	15	18	—
7 ³⁰	12 ³⁰	17 ³⁰	—	Gherla	8 ³⁰	13 ³⁰	16 ³⁰	—
8	13	18	—	Dej	8	13	16	—
9	—	19	—	Beclean	7	—	15	—
10	—	20	—	Bistrița	6	—	14	—

Indulás a főpostától! Jegyek előre válthatók a Hotel Astoria, New-York, Central, Transsylvania, Bistrița, Hotel Hoffmann, Szigeten a Hotel Lorona portáinál. Kirándulásra alkalmi autóbuszok, valamint autotaxi bármikor megrendelhetők irodánkban Kolozsvár, Piața Stefan Cel Mare 4. — Telefon 3-44.

hányan a menekülő fiatalember után vetették magukat, ennek horogkeresztes barátai védelmére kelték és verekedést provokáltak. A helyszínére siető rendőröknek az antiszemita ifjak azt hazudták, hogy a zsidók megtámadták a keresztény ifjakat. A rendőrök anélkül, hogy informáltatták volna magukat, nekiestek a menetben résztvevő zsidóknak. Óriási pánik keletkezett, az ünnepi menet tagjai széjjelfutottak és a rendőrök tovább inzultáltak az embereket, akik közül számosan súlyos sebesüléseket szenvedtek. Az antisze-

miták vérszemet kaptak attól, hogy a rendőrök melléjük állottak, nekiestek ezután az üzletnek, fosztogattak és számos ablakot bezúztak. A rendet csak újabb fegyveres készenlét tudta helyreállítani.

Este a cirkuszban a palesztinai vendégek tiszteletére ünnepélyes fogadtatás volt. A palesztinai sportifjak közül Arasi mérnök köszöntö meg a varsói zsidóság által rendezett fogadtatást és kiemelte a zsidó sport nagy fontosságát.

Nagyvárad Zsidó Fiuinternátus

Oradea, Str. Delavrancea 17. (Ritook Zs.-u.)

A nagyváradai Társulati Kereskedelmi, az Orth. Gimnázium és a Zsidó Liceummal kapcsolatos. Elsőrendű kóserellátás. A növendékek szaktanárok által való előkészítése. Felvilágosítással szolgál az internátus igazgatója Szilágyi Adolf Lic. tanár

Prospektust kívánatra díjtalanul küldünk!

Lélekemelő ünnepség keretében avatták fel a marosvásárhelyi Herzl-szobrot

Târgu-Mures—Marosvásárhely, aug. 11. Impozáns ünnepség keretében adózott Herzl Tivadar emlékének halála 25-ik évfordulója alkalmával a marosvásárhelyi zsidóság. Nagyban fokozta az ünnepség jelentőségét, hogy ez alkalommal avatták fel Herzl Tivadar bronzból készült mellszobrát, amelyet Kohn Miklós fiatal marosvásárhelyi szobrászművész készített.

Az ünnepélyt, amely vasárnap délután a zsidó kulturpalotában zajlott le, a sómér kórus héber énekszáma vezette be, amely után Wolster Kálmán, a marosvásárhelyi helyi csoport diszelnöke tartott lendületes megnyitó beszédet, méltatva a nap jelentőségét. Ezután következett Rosenfeld Diana gyönyörű héber szavalata, majd a Sómér szavalókórus Giszkalai: Messiás Heroldja című költeményét adta elő.

A szoboravató beszédet dr. Marton Ernő tartotta, aki azt fejtette ki, hogy miben rejlik Herzl Tivadar igazi nagyságának és halhatatlanságának titka, majd arról beszélt, hogy milyen megtiszteltetés Marosvásárhely zsidósága számára, hogy Erdély földjén az első Herzl szobrot felállítja. Herzl szobra azonban szimboluma kell legyen annak, hogy Marosvásárhely zsidósága mindig hű marad Herzl eszméjéhez.

Dr. Löwy Ferenc főbbi bibliai idézetekkel alátámasztott szellemes beszédében mutatott rá arra hogy bár a zsidó-

tradíciók szerint nem szokás szobrot állítani mégis Herzl személyével kapcsolatban megengedhető a kivétel statuálása mert ez a szobor egy figyelmeztető jel lesz a zsidó kötelességek teljesítésére.

Ezután Wolster Kálmán a Zsidó Nemzeti Szövetség nevében átadja a szobrot a marosvásárhelyi zsidó hitközségnek abból a célból, hogy az a kulturpalota előcsarnokában helyezze azt el. A hitközség nevében dr. Markovits Márton vette át a szobrot, igérve, hogy azt Herzl nagyságához illő tisztelettel fogja megőrizni.

A Debora cionista nőegylet nevében Heim Hermanné, az izraelita nőegylet nevében Révész Ernő, a Poale Cedek nevében Stern Antal, a marosvásárhelyi Chevra Kadisa nevében dr. Horváth Simon, az Aviva-Barisszia szervezet nevében Halmos László és a zsidó ifjusági egyesületek nevében Sejovits Béla fejezték ki emelkedett hangú beszédekben hódolatukat Herzl emléké és műve iránt. A szónokok mindegyike hangsúlyozta, hogy Herzl nem egy párté, hanem az egész zsidóság és hogy eszméi az egész zsidó nép közös kincsévé kell, hogy váljanak.

Ezután a sómérok diszfelvonulást rendeztek a szobor előtt s a felejthetetlen ünnepség Wolster Kálmán zárószavaival ért véget.

A cse a s

A zsidóknak kel

Bucuresti—Bu (Az Uj Kelet tu telt el azóta, ho sokból kifolyóla vinában Necules tációi elsősorban eseményeket. Ne ellenes liga cégé a falvakban s a p ta, hogy sem a fennálló tartozás eulceat annak id vádtanács dönté tási végzést 30 n 30 nap leteltével lábrahelyezését most döntött a c mely elrendelte hadlábrahelyezé ügyész nem tart bérni és így az i Bucuresti—Bu A Dimineata le keltő cikket kö n a vasgárdis tartásáról. A cik kezöket mondja:

„A belügymin seltetik a nemzet rülő kis „reform nemzet gárdistá minisztériumok rendelt hatóságó ségét kihasznál hetnek magukna és a parkokat, nemzsidó járóke litásokat követn hatóságok megf büntetnék őket. bizonyára tudjál tást tanusit az ó dákkal szemben. ra gondolnak, h arra, hogy papák miniszternél, mé vény másképpen Két nappal eze történt, amely t ra, hogyan telje hatóságok a k szemben. Péntek három egyén jár nyait, antiszer Egyik közülük tözve. Zajosak v minden pillanat ra, hogy fenyege nem a legkedve szesitette őket.

Legye — Ugy, nem a adta magát a zsi válasz egy-egy e Egy padonülő rekre kiállott: — Legyen má Ezek marhaságo könyvhöz!

Az antiszemita felett felbőszülte — Majd hatalo

Kiadó főté tágas, világos, alkalmas.

Ha szolid helyről akarja LIBA vagy körje K אושרה כשר és baromfiész Al Szállítás postán é

Orthodox BUDAPEST,

10 év tanévre Az összes elemi é Szeretett Idegen nyelvek! Naponta 60 Máltányos díjak! Folyó tanévben félbe

A csernovici vádtanács szabadlábra helyezte a suceavai zavargások értelmi szerzőjét

A zsidóknak adta el lelkét az, aki nem vásárol lapokat a vasgárdistáktól — A Dimineața feltűnést keltő cikke arról, hogyan nyomoz a bukaresti rendőrség a vasgárdisták ellen

Bucuresti—Bukarest, augusztus 11. (Az Uj Kelet tudósítójától). Egy hónap telt el azóta, hogy a suceavai zavargásokból kifolyólag letartóztatták Bukarestben Neculcea ezredesét, akinek agitációi elsősorban váltották ki a szomorú eseményeket. Neculcea ezredes a kamatellenes liga cégére alatt a legféltettebb antiszemita propagandát folytatta a falvakban s a parasztokat arra buzdította, hogy sem adókat, sem a zsidókkal fennálló tartozásaikat ne fizessék. Neculcea annak idején letartóztatták és a vádtanács döntése folytán a letartóztatási végzetést 30 napra megerősítették. A 30 nap leteltével Neculcea ismét szabadlábrahelyezését kérte. A kérés fölött most döntött a csernovici vádtanács, amely elrendelte az agitátor ezredes szabadlábrahelyezését. A döntés ellen az ügyész nem tartotta szükségesnek fellebbezni és így az jogerőre emelkedett.

Bucuresti—Bukarest, augusztus 11. A Dimineața legújabb száma feltűnést keltő cikke közöl a rendőrhatalóságoknak a vasgárdistákkal szembeni magatartásáról. A cikk többek között a következőket mondja:

A nemzet reformátorai

„A belügyminiszter atyai gonddal viseltetik a nemzetnek vasgárdákba tömörülő kis „reformátoraival” szemben. A nemzetgárdistái a Vajda által vezetett minisztériumok támogatásával s az alárendelt hatóságok gyanús engedékenységet kihasználva, mindent megengedhetnek maguknak. Bejárják az utcákat és a parkokat, megtámadják a zsidó és nemzsidó járókelőket, különböző brutalitásokat követnek el, anélkül, hogy a hatóságok megakadályoznák, vagy megbüntetnék őket. A rendőrség ágensei bizonyára tudják, hogy milyen magatartást tanúsít az ő miniszterük a vasgárdákkal szemben. A szegény emberek arra gondolnak, hogy semmi okuk sincs arra, hogy papábbak legyenek a belügyminiszternél, még akkor sem, ha a törvényt másképpen intézkedne.

Két nappal ezelőtt jellegzetes incidens történt, amely tökéletesen jellemző arra, hogyan teljesítik kötelességüket a hatóságok a közrend megzavarásával szemben. Péntek délután hat óra tájban három egyen járta be a Cismigiu sétányait, antiszemita lapokat árulva. Egyik közülük parasztruhába volt öltözve. Zajosak voltak, tiszteletlenek és minden pillanatban készen állottak arra, hogy fenyegetőzzenek. A publikum nem a legkedvezőbb fogadtatásban részesítette őket.

Legyen már egyszer vége...

— Ugy, nem akar venni? Maga is eladta magát a zsidóknak! — hangzott a válasz egy-egy elutasítás után.

Egy padon ülő öreg ur a fiatal emberekre kiáltott:

— Legyen már vége egyszer ennek! Ezek marhaságok. A könyvhöz fiúk, a könyvhöz!

Az antiszemita lap ifjú elárúsítói mód felett felbőszültek.

— Majd hatalomra jövünk s akkor le-

Kiadó főtéri pinchelyiség
tágas, világos, műhelynek, raktárnak alkalmas. Piața Unirii 20.

Ha szolid és megbízható
szükségletét beszerezni, írjon vagy kérjen árajánlatot
KLEIN orth. kóser
Oradea, Saguna 6.
Alapítva 1912
Szállítás postán és vasúton saját bődönben.

SCHÜCK
Orthodox tud internátus
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 88.

Érvé tanévre kibővített arányokban nyílik meg.
Az összes elemi és középsiskolák közelében.
Szeretetteljes gondosság!
Idegen nyelvek! Orvosi felügyelet!
Naponta ötszöri hő ékezés!
Máltányos dijak! Külön számla nincs!
Folyó tanévben felbentelők még elfogadtnak

számolunk az összesekkel, akik eladták magukat a zsidóknak!

Egy másik padon ült Ioan Aldo mechanikus. A három elárúsító hozzáfordult az antiszemita lappal, a munkás azonban kerekén kijelentette, hogy ő ilyen újságokat nem olvas. A fenyegetés a munkással szemben is megismétlődött. Akadt valaki a járókelők közül, aki

megelégette ezt a dolgot s feljelentette a három zajos újságárust. Tanuként bejelentette a mechanikust, akit másnap beidézték a rendőrprefekturára. Itt Aurel Dragomirescu komiszár ur nem minden malicia nélkül fogadta a mechanikust:

A komiszár ur „nyomoz”

— Maga van a diákok ellen?

A nagy szárazság miatt az amerikai kormány leszállítja az ideai flottaköltségvetést

Huszonegy órás felhőszakadás üdítette fel a rettenetes amerikai hőséget

Egy várost elöntött az árvíz — Eladják az elavult hadihajókat

Newyork, augusztus 11. Hosszas hetek szárazsága után tegnap végre üdítő reggeli eső esett. Az eső sajnos nem volt valami nagyon kiadós.

Több keleti és középső államból szintén csapadékot jelentenek, de sehol sem volt az eső olyan mennyiségű, hogy az esőhiány-okozta károkat a növényzetben helyrehozhatták.

Newyork, augusztus 11. A nyugatamerikai felhőszakadási zóna lassan Délkelet felé húzódott. Az északmexikói-texa-

si határvidéken 24 órás felhőszakadás okozott nagy áradásokat. Prezidio del Norte mexikói várost elöntötte az árvíz. 7000 ember elmenekült a városból. Az északamerikai részen is számos községet elöntött az árvíz. Az első jelentések hét halotról számolnak be.

Newyork, augusztus 11. Az Egyesült Államokban tovább tartó esőhiány egyre súlyosabb gondokat okozott az amerikai kormányban. A Newyork Herald szerint a kormány elhatározta, hogy a

tengerészeti minisztériumot utasítani fogja arra, hogy az ideai flottaépítési költségeket 40 millió dollárral szálítsa le és ezenkívül intézkedjék aziránt, hogy az elavult amerikai hadihajók a használatból kivéessenek és eladassanak. A negyven milliót és a kimustrált hadihajók eladási árából befolyó összegeket a kormány szintén a mezőgazdasági válság enyhítésének céljaira fogja felhasználni.

Két kolozsvári kislit játszás közben elgázolt a vonat

Borzalmas tragédia a Renner-féle halásorompónál

Cluj—Kolozsvár augusztus 11. (Az Uj Kelet tudósítójától). Hétfőn este 7 óra körüli időben baleset történt a börgyár közelében a vasúti sínek mentén. A sínek mellett elhúzóó árokban a tegnapi esőzések a vizet földgaszították és a környék gyermekei a délutáni órákban itt fürdőztek.

Estefelé, hét órakor a fürdőző gyerekek közül Szilágyi György 12 éves fiúcska kiugrott a vízből és a Dész felől jövő személyvonat elé integetett. Szerencsétlenségére megcsuszott és a mozdony, amelyet már nem lehetett fékezni, a gyer-

mek fejét elkapta. Károly nevű testvére lábánál fogva akarta visszarántani a szerencsétlen gyereket, de vesztére, mert a mozdony őt is a kerekek alá vonszolta és irtózatos módon cafatokra tépte.

Tetőzte a katasztrófát, hogy Péter Anna tizenhét éves leányt, aki a döbbenetes jelenet hatása alatt eszelősen a vonat után futott, a kerekek ruhájánál fogva magukkal rántották. Akkor azonban a mozdonyvezető fékezett, úgy, hogy Péter Anna súlyos zúzódások árán megmenekült.

A vérfagyasztó jelenet a külváros népet nagy tömegekben esdítette a vasúti töltésre, ahol a gyöngébb idegzetű nők elájultak a szerencsétlen gyermekek ósz szerencsétlen holttestének láttára. A vasúti személyzet azonnal értesítette a rendőrséget és a mentőket. A mentők nem nyújthattak első segílyt, mert a két fiú halott volt.

A hatóságok megindították az eljárást, nem terheli-e gondatlanság azokat, akik megengedték, hogy a vasúti töltést fürdőnek használják.

Ifjabb Konkoly-Thege követte feleségét a halálba

A svédországi Trondjhemben agyonlőtte magát

Budapest, augusztus 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes az a osaládi tragédia, amely néhány héttel ezelőtt játszódott le a magyar fővárosban. Ifj. Konkoly-Thege Gyula nemrég feleségül vette egy amerikai milliomos leányt, Arens Dorothyt. A fiatal házaspár nászútra Budapestre utazott a férj szüleinek meglátogatására, ahol a fiatal asszony eddig még ki nem derített okok miatt megmérgezte magát és meghalt.

Az asszony szülei körülbelül két héttel ezelőtt Budapestre érkeztek leányuk sirjának meglátogatására és a mult héten visszaindultak Amerikába vejük társaságában, akinek apósa gyárában volt állása. Svédországon keresztül utaztak, ahol néhány hetet akartak üdülni.

Vasárnap délután távirat érkezett a

budapesti amerikai követséghez, amelyben Arens felkéri a követséget, közölje a Konkoly-Thege-családdal, hogy fiuk agyonlőtte magát és azonnal meghalt. Holttestét apósa viszi Budapestre.

A szörnnyü tragédia részleteiről a következőket jelentik:

Ifj. Konkoly-Thege Gyula a svédországi Nidarosban, a régi Trondjhemben tartózkodott apósával és anyósával, ahol néhány hetet szándékozott eltölteni, mielőtt velük hajóra szállt volna, hogy átkeljen Amerikába. A fiatal Konkoly-Thege vigasztalhatatlan volt az egész utazás alatt s egyre azt hangoztatta felesége szüleinek, hogy nem éli túl a katasztrófát. Ahrensék maguk is lelkük egész mélyéig megrendülten, tölük telhetően igyekeztek megvizsgált-

ni vejük, aki azonban semmiféle vizsgálatra nem reagált. Vasárnap délután fél 12 órakor együttes sétáról érkeztek vissza a városból hoteljükbe s ifj. Konkoly-Thege Gyula azzal bucsuzott el apósától és anyósától, hogy egy levelet akar írni a szüleinek még ebed előtt s ebédnél majd találkoznak. Alig vonult be szobájába, amely közvetlenül az apósa és anyósa lakosztálya mellett volt, revolverdörrenés hallatszott. Ahrensék berohantak vejük szobájába, akik átlótt halántékkal feküdt a padlón, mellette a revolver, amellyel agyonlőtte magát. Ifj. Konkoly-Thege Gyula holttestét, amint ez táviratukból is kitiunik, Ahrensék hozzák magukkal Budapestre. Minden valószínűség szerint boldogtalan fiatal felesége mellé temetik.

Schwartz Menyhért né orth. zsidó leánynevelő intézete (internátusa) ORADEA, Kapucinus-utca 9. az összes iskolák közelében, kibővített arányban folytatja működését. Szeretetteljes, gondos nevelés. Naponta 5-szöri hő és tápláló ékezés. Allandó tanári és orvosi felügyelet. Idegen nyelvek. Zene. Kereskedelmi és iparművészeti tanfolyam. Német és francia társalgás. Kitiünő referenciák. — Eüismerő levelek.

A timisoarai kóser fiuinternátus az erdélyi és bánáti zsidó ifjúság nevelőintézete

A munkás nem akart hinni füleinek. Három ember megsértette és megfenyegette a nyilvánosság előtt. Nem replikázott nekik, ahogyan az illetet volna és a végén még öt gyanúsított. Az egész kihallgatás ebben a tónusban folyt le.

— Ugyan ne mondja már — szölt a komiszár ur — miért akarja minden aron azt vallani, hogy bot is volt a fiatalembereknél?!

A Dimineața Vajda figyelmébe ajánlja végül a rendőrkomiszárt.

közlekednek:

Erkezik

II.	III.	IV.
—	—	1730
—	—	1530
—	—	15
—	—	14
—	—	18
18	10	12
17	9	—
16	8	—
15	7	—
14	6	—

Indul

Erkezik

III.	II.
15	18
1330	1630
13	16
—	15
—	14

Indul

Central, Transsylvania, számára alkalmi autóbussok Piața Stefan Cal Mare

ptak attól, hogy a állottak, nekiesetek k, fosztogattak és zuztak. A rendet és készenlét tudta

a palesztinai venni-nepélyes fogadtamint sportifjak köbszönte meg a varrendezett fogadta-sidó sport nagy

átus

Ritook Zs.-u.)

elmi, az Orth. al kapcsolatos. nek szaktanárok assal szolgál az dolf Lic. tanár

kereté-

svásár-

ot

m szokás szobrot álszemélyével kapcsoló a kivétel statuár egy figyelmeztető elességek teljesíté-

álman a Zsidó Nemben átadja a szobrot zsidó hitközségnek y az a kulturpalota ezze azt el.

ben dr. Markovits szobrot, igérvén, hogy hoz illő tisztelettel

a nőgyelet nevében z izraelita nőgyelet ó, a Poale Cedek ne a marosvásárhelyi ben dr. Horváth Sisszia szervezet nevé- és a zsidó ifjúsági Sejovits Béla fejezhangu beszédekben mléke és műve iránt gyike hangsúlyozta, gyike párté, hanem az egy eszméi az egész eszévé kell, hogy vál-

diszfelvonulást rendt s a felejtethetlen álman zárószavai

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdelyi es banskai zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő Hotel Imperial
 Olkikeink utánuomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Eisler főrabbi a párizsi zsidó leányinternátusról

Közöltük nemrég, hogy dr. Szarvas Jakabné vezetése alatt szeptember 15-én egy erdélyi zsidó leányinternátus nyílik meg Párizsban. Ezzel kapcsolatban dr. Eisler Mátyás főrabbi a következő sorokat írja:

Dr. Szarvas Jakabné egyéniségénél fogva egyenesen predesztinálva van arra, hogy egy zsidó leányinternátus élén álljon. Gazdag élettapasztalata, széleskörű műveltsége kiválóan alkalmasak teszik arra, hogy olyan légkört teremtsen meg intézetében, mely serdülő leányoknak leginkább megfelel. Megbízhatóságát fokozza az, hogy mély vallásos szellemtől van áthatva és szigorúan hagyományos zsidó életmódot követ, amely a legteljesebb garanciát nyújtja a szülőknél, hogy jó helyre adják hozzá gyermekeiket. De egyébként is szívóssága, amely kellő energiával párosul benne, biztosítja az iránt, hogy meleg szeretettel, de egyúttal szigorú következetességgel fogja irányítani a gondjaira bízott növendékek nevelését, akik minden bizonnyal második otthonot fognak találni intézetében, mely Párizs kertvárosában: Robinsonban van. Dr. Szarvasné Kolozsvárt és Erdély szerte régtől fogva ismerik zsidó közéleti munkásságából, de igen sok a tisztelője azok között is, akik csak magánéletében ismerték, mint kitűnő háziasszonyt, ugyiszintén mint önfeláldozóan jó édesanyját. Dr. Szarvasné leányinternátusát a legmelegebben lehet ajánlani mindazon szülőknél, akik féltett kincsüket, leánygyermeküket megbízható, gondos és jó kezekbe akarják adni.

Dr. Eisler Mátyás

A lengyel köztársasági elnök Esztrországból. Revalból jelentik: Moszciszki lengyel köztársasági elnök és Zaleski lengyel külügyminiszter ma délelőtt megérkeztek a revali kikötőbe, ahol Strandmann, az eszt köztársasági elnök fogadta országát illusztris vendégeit. A lengyel hajó érkezése előtt a Tallina öböl bejáratánál eszt parti útegek tíz pereig üdvözlővéseket adtak le Moszciszki tiszteleire.

A lemondott párizsi török követ ellenzéki pártot alakít. Londonból jelentik: Konstantinápolyból jelentik, hogy az állásáról lekötött párizsi török követ közlekedésről ellenzéki pártot alakít meg Törökországban, amelynek programja lesz az általános választójog alapján összeülő parlament alakításának lehetősége, a külföldi tőkével való együttműködés előfeltételeinek megteremtése és a Balkán államokkal a szorosabb jóviszony ápolása.

Diákok, akik lélekvesztőkön akartak átkelni a La Manche esatornán. Londonból jelentik: Osztrák, német és angol diákok lélekvesztőkön kíséreltek meg Folkestone és Boulogne sur Mer között a La Manche esatornán való átkelést. A viharban a lélekvesztők tegnap felborultak s felborult csónakjaikba kapaszkodó utasaikat egy angol gőzös vette fedélzetére s Franciaországban partra tette.

Az angol kormány emelni akarja a vámtételeket. Londonból jelentik: A Daily Herald szerint a kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy az állami bevételek fokozása érdekében újabb részt üssön a szabadkereskedelmi elven és a vámtételeket 10 százalékkal felemelje.

Folyik a török kommunisták kihallgatása. Londonból jelentik: Konstantinápolyból jelentik, hogy a felfedezett kommunista összeesküvéssel kapcsolatban őrizetbevevett forradalmárokat most hallgatják ki. Harmincegy kommunista ellen, kik között 5 nő is van, elrendelték a vizsgálati fogságot. Szmirnában is számos kommunistát tartóztatnak le, akik szintén részt vettek a konstantinápolyiak titkos tervének kidolgozásában.

Most már az áruszállításra is ráfizet a CFR

Nagy deficittel fenyeget a vasut ezévi költségvetése — Csőd előtt áll a CFR, amely önmaga adja fel autonómiáját

Bucuresti—Bukarest, augusztus 11. (Az Uj Kelet tudósítójától). A stabilizációs kölcsönből, mint ismeretes, csaknem 5 milliárd lej használtak fel az államvasutak beruházási munkálataira, amelyeknek célja az volt, hogy lehetővé tegyék a CFR-nél a normális viszonyok helyreállítását. A francia Leverre által elkészített investíciós szervezeten azonban successive módosítani kellett a vasutak siralmas helyzete miatt. Az elmúlt évi költségvetés jelentős deficittel zárult és az ideai deficit még nagyobb-nak ígérkezik. A beruházásra előírny-

zott összeget a költségvetési deficit fedezésére kell fordítani és a régi adósságok továbbra is fizetetlenül maradnak.
 A vasut helyzete tehát igen szomorú. A bajok oka a CFR bevételeinek csökkenésében keresendő, amely csökkenés már valószínűleg katasztrofális méreteket ölt. A gazdasági válság következtében az áruszállítás jelentősen visszaesett. A vasut kénytelen volt emiatt revízió alá venni az áruszállítási tarifát. Eddig csak az utasforgalomra fizetett rá a CFR, most azonban az áruszállítás is de-

ficitet mutat fel. A CFR vezetői tehetetlennek jelentették ki magukat a katasztrofális helyzettel szemben.
 A CFR vezérigazgatósága, mint rendszeresen, most is az államhoz fordult segítségért, kérve, hogy az állam bocsásson ki kincstári bonokat 900 millió lej értékben a régi adósságok kifizetésére. Ily módon a CFR önmaga adja fel autonómiáját és visszatér régi helyzetébe. Az állam nem valószínű, hogy teljesíteni fogja a CFR kérését, mert kincstári bonokkal kapcsolatosan igen kellemetlen emlékei vannak az államnak.

A cionista Actionscomite és a Jewish Agency berlini üléseinek programja

London, augusztus 11. Közölte az Uj Kelet, hogy Berlinben augusztus 24-én a cionista Actions Comite ülést tart. Az ülés programját most tették közzé. E szerint a cionista világszervezet és a Jewish Agency elnöke: Chaim Weizmann az Actions Comite ülését egy jelentős kapcsán fogja megnyitni, amelyben ismertetni fogja a világ zsidóságának politikai helyzetét. A Palesztináról szóló jelentést dr. Arthur Ruppin fogja előterjeszteni. A Palesztina Executive egyik tagja referálni fog a költségvetési és gazdasági ügyekről. Ussiskin a zsidó nemzet alapról, dr. Arthur Hante pedig a Keren Hajjeszód munkáiról.

nyitni a zülést. Ezt követni fogja a Jewish Agency elnökének, dr. Chaim Weizmannnak beszéde és dr. Arthur Ruppin Palesztina-jelentése. Az adminisztratív bizottság ezután speciális bizottságokat fog kijelölni, amelyek a Warburg, Weizmann és Ruppin javaslatait fogják megtárgyalni.

A második ülésen megvitatják a jelentéseket. Ezután megalakítják a politikai költségvetési, pénzügyi, a gazdasági és a szervezeti bizottságokat.
 A harmadik ülésen M. M. Ussiskin, a zsidó Nemzeti Alap vezetője, jelentést fog tenni a palesztinai földproblémáról, Oszkár Wassermann, a Deutsche Bank igazgatója a Keren Hajjeszódrol és dr. Werner Senator a költségvetésről. A jelentéseket hozzászólások fogják követni. Délután bizottságok fognak tárgyalni.
 A szervezeti bizottság jelentését kedden fogja a gyűlés elé terjeszteni és ugyanakkor fognak a jelentés körüli hozzászólások is elhangzani. A záróülés kedden délután lesz, amikor is a három bizottság jelentést fog tenni és ugyanakkor megvitatják a határozati javaslatok tartalmát és szövegezését.

Az Actions Comite feladata lesz tanácskozásai során megállapítani a tizen hetedik cionista kongresszus helyét és idejét.

London, augusztus 11. A Jewish Agency adminisztratív bizottsága augusztus 29-től szeptember 3-ig Berlinben fog ülni. Az ülés tárgysorozatát most tették közzé. E szerint az adminisztratív bizottság elnöke Felix M. Warburg aug. 29-én délelőtt feltüz órákor fogja meg-

nyitni a zülést. Ezt követni fogja a Jewish Agency elnökének, dr. Chaim Weizmannnak beszéde és dr. Arthur Ruppin Palesztina-jelentése. Az adminisztratív bizottság ezután speciális bizottságokat fog kijelölni, amelyek a Warburg, Weizmann és Ruppin javaslatait fogják megtárgyalni.

A második ülésen megvitatják a jelentéseket. Ezután megalakítják a politikai költségvetési, pénzügyi, a gazdasági és a szervezeti bizottságokat.
 A harmadik ülésen M. M. Ussiskin, a zsidó Nemzeti Alap vezetője, jelentést fog tenni a palesztinai földproblémáról, Oszkár Wassermann, a Deutsche Bank igazgatója a Keren Hajjeszódrol és dr. Werner Senator a költségvetésről. A jelentéseket hozzászólások fogják követni. Délután bizottságok fognak tárgyalni.
 A szervezeti bizottság jelentését kedden fogja a gyűlés elé terjeszteni és ugyanakkor fognak a jelentés körüli hozzászólások is elhangzani. A záróülés kedden délután lesz, amikor is a három bizottság jelentést fog tenni és ugyanakkor megvitatják a határozati javaslatok tartalmát és szövegezését.

Herz-ünnepély Kolozsváron. Szombaton este tartotta meg a kolozsvári helyi csoport ezévi Herz-ünnepélyét a Salom Klub helyiségeiben nagyszámú hallgatóság előtt. Az ünnepélyt dr. Weisz Jenő nyitotta meg, aki lelkes szavakban mutatót rá Herz jelentőségére és el nem muló hatására a zsidó nemzet mozgalomban. Ezután dr. Ligeti Sándor, a szövetségi kisintézőbizottságának tagja tartotta meg mélyenszántó előadását Herz politikai nagyságáról. Az előadást lapunk legközelebbi számaiban ismertetni fogjuk. Seelenfreund Irén héber szavaltat után dr. Fischer József költői beszédben mutatót rá Herz emberi nagyságára, aki azért tudott nagy ember lenni, mert igazi zsidó volt. Dr. Weisz Jenő zárószavai közben a megjelentek néma felállással adtak gúszuknak kifejezést s ezután a Hatikva eléneklésével az imponáns ünnepély véget ért.

A temesvári törvényszék meghosszabbította Oprea, Arzenovici és Mérő Rezső, a Timiseana bankbukás vádlottjainak vizsgálati fogságát. Temesvárról jelentik: A temesvári törvényszék vádtaácsa ma tárgyalta Mérő Rezsőnek, a Timiseana devizórtjének, letartóztatása ellen beadott fellebbezését. A törvényszék Mérő Rezső szabadlábrahelyezési végzését formai okokból megsemmisítette és az új letartóztatási végzést megerősítette. Ugyancsak ma tárgyalta a temesvári törvényszék vádtaácsa Oprea és Arzenovici ügyét is, akiknek 30 napos vizsgálati fogsága ma járt le. A törvényszék a tárgyalást Oprea betegsége-

ben tartotta meg és közel két órán át tartó tanácskozás után úgy döntött, hogy egy Oprea, mint Arzenovici vizsgálati fogságát 30 nappal meghosszabbítja.
Oriási vihar a Balaton felett. Budapestestről jelentik: A Balaton felett és a Dunántul több megyéjében tegnapelőtt óriási erejű vihar dühöngött, amely nem szűnt meg a tegnapi nap folyamán sem. Az orkán fákat csavart ki tövestől és táviróoszlopok tötekeit szakított meg. A Balaton átúsás elmaradt, mert még hajókat sem indíthattak a viharban az egyik partról a másik felé.

Cáfolják, hogy Lengyelország és Litvánia között titkos tárgyalások folynának. Kownóból jelentik: Cáfolják azt a hírt, hogy Lengyelország és Litvánia között a Vatikán közvetítésével titkos tárgyalások lennének folyamatban. Litvánia csak Wilna visszafoglalása után lenne hajlandó további részletkérdéseket Lengyelország kormányával megtárgyalni.

Párizsi turisták szerencsétlensége az Alpseken. Párizsból jelentik: Grenoble közelében a magas hegyekben 8 méteres hó alól párizsi turisták holttesteit emelték ki. Egy negyedik turista még hiányzik.
Vereséget szenvedtek a nicaraguai felkelők. Newyorkból jelentik: Nicaragua északi tengerparti vidékén a nemzeti gárda csapatai összeütköztek Sandino felkelő tábornok hadaival. A felkelők véres veszteségekkel megfutamodtak. Tizenkét halott maradt a kümbőtéren.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.

[Cluj (Kolozsvár), Piata Unirii (volt Mátyás király-tér) 7.]

Betéteket előnyös kamat mellett fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza! Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej, Diciosanmartin, Alba-Julia, Targul Mures, Oradea és Timisoara. (Dés, Dicső-szentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyvárad és Temesvár)

SÁJÁT TOKÉI 143 MILLIÓ LEI

Affiliál intézetek: Tordaaranyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. urda (Torda), Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Aiud (Nagyenyed), Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Odorheiu (Sz. elyudvarhely) és Cristur (Sz.-Keresztur, Szászrégenvidki Takarékn. és Hitel r.-t. Reghin (Szászrégen), Népbank r.-t. Huedi. (B.-hunyd.) Szamosújvár —Hitelbank R.-t. Gherla (Ezamosújvár).

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. Áruktárai a vasut mellett.

Müller Kálmán és öt társa további fogvatartását rendelték el a temesvári törvényszék. Temesvárról jelentik: Müller Kálmán és öt társa ügyét ma tárgyalta a temesvári törvényszék vádtaácsa. Müller Kálmán és öt munkatársát május elsején tartóztatták le. Annak ellenére, hogy Müller és társai éhségstrájkban vannak, a vádtaács vizsgálati fogságukat 30 nappal meghosszabbította.

Ujabb angol hadihajókat indítottak Hankau felé. Londonból jelentik: Sanghaiból jelentik, hogy az angol admirális rendelkezése újabb angol csatahajókat indítottak utba. Vai-Hai-Hai flottabázisról Hankau felé. A hatalmak hadihajóinak száma egy-két napon belül a Jancekiangon el fogja érni a negyvenet.

Mit irnak az orvosi szaklapok a vérba-nak az érzén, higany, bismuth SIGMARGYL pasztillákkal való kezeléséről

Az ezzel a gyógyszerrel folytatott gyógykezelések eredményei sokszor képeztek orvosi szakközlemények tárgyát. Kivonatoljuk a Sanitara Militara folyóiratnak 1927 július 6. és 7. számából a következőket:
 VI. Fejezet. A SIGMARGYL-lal elért terapeutikus eredmények.

- Elsődleges vérba-j.
- A vérba-j seb megváltozik 20-30 pasztillával, eltűnik 45-56 pasztillával.
 - Inguinalis adenopatia megváltozik 120 pasztillával.
 - Másodlagos vérba-j:
 - A populozus szifiliszbekek (Rose-ola-Maculo-Papulosa) megváltoznak 22 pasztillával és teljesen eltűnnek 32-45 pasztilla után.
 - A populozus szifiliszbekek megváltoznak 20 pasztilla, teljesen eltűnnek 42 pasztilla után.
 - A végbél körüli hiperitroikus szifiliszbekek (olyan nagy mint egy dió) felére redukálódnak 60 pasztilla és teljesen eltűnnek 100 pasztilla után.
 - Az eroziv szifilisz-kiütések eltűnnek 40-50 pasztilla után.
 - A nyálkahártya és mandula-sebek megváltoznak 28 és teljesen meggyógyulnak 50 pasztilla után.
 - A varioliformis szifiliszbekek eltűnnek 80 pasztilla után.

A SIGMARGYL hatása a Bordot Wassermann vizsgálatra:
 1. Az elsődleges vérba-j seronegativ fázisát nem követi a seropozitiv fázis (120 pasztillás kezelés) fertőzés kizárva.

2. Másodlagos állapotban lévő erőteljes pozitiv seroreakciót a negatív seroreakció követi 60-132 pasztilla után.
 XII. Fejezet. A SIGMARGYL-nál köhansulyozandó az általános türelmeség.

Revista Sanitara Militara.
 Az egész országból leveleket kapunk az orvos uraktól, akik megerősítik a SIGMARGYL óriási értékét.

Tekintettel arra, hogy a SIGMARGYL pasztillákban készül, a gyógykezelést könnyen lehet végezni. Mindenki számot vehet azzal, milyen fontossága van ennek a gyógyszernek, ahol nincs kéznél orvos.

A SIGMARGYL hatása két év alatti eléggé bebizonyosodott ebben az országban és ez batorít fel minden beteget arra, hogy ezt használja.
 Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Kivánatra megküldjük a SIGMARGYL-ra vonatkozó irodalmi értekezéseket és magyarázatokat ingyen.

Lerakat: SIGMARGYL ügynökség, Bukarest, V. ker. Str. Principele Unirii Nr. 14. Telefon 379-94 és 351-19.

Gyermeke ségi gyakorlót
 A tűzérsegi gyermekek egy ket találtak a Játék közben a gyermek a f tépott, a har megsebesítette.

Péchy Er
 Székesfehérvár zsinék, akit a esélettség ért, javulás állott, délelőtt valószí zat.

Eljegyzés.
 Fritsch József, (Mindem külön)

Árad a D
 néhány nap óta zés a Dunát é zasztotta. A D rel volt magas gelre 270 cm v vesztélytől tarta gas hegységékek minimálisra eső

Letartóztat
 főkonulját. Bu nár Mór dr. U dapesti főkonzu kezett a főkapl embert kívándó 120 pengőért vi zett. Az ügyész amelyben kíván büntetével vad

Csikagóbar
 egy repülőgép. Tegnap a város ságban egy rep rült és rázuhan tányra, amelyne A pilóta és két

Halálos aut
 pesten. Budapest után az Isten nó építési vállal rodban féktörés oldálnak vágóda ka János soffór hoz nyomta és sz ban meghalt. A Manó felesége és szár Jenőné és B nő életveszélyes Mindannyian ag züket és lábukat

Elrontott gyom
 gés, kellemetlen íz, székszerulás, és esetinél má tes „Ferenc József” bízatosan és kelle latti orvostudom Ferenc József viz és ivás káros kö póteteménynek József keserüviz rakban, drogériá ben.

Az R. 100
 startolt. Londonb éghajó Montreal éstre startolt. A wa, Toronto, Ham Niagara felé ta az R. 100 megtesz Európába való vi

Tizenkét indó
 lra a nancyi bír ik: A nancyi bír argások monstre alálra, 14-et ele egy évtől husz é munkára és 114 v télt el.

A nagyváradi or
 minnáziumban. lox zsidó nyilvánó áiban az 1930/31. ok augusztus hó álatot tevők beir —8. között tartat ályokba beiratkoz elük iránti folyar óbb augusztus hó skola igazgatósá kmányok: iskolai állampolgársági b ekezeti elemi isk sak tanfelügyelő vesek. A magasá zók is kötelesek anyokat beaterjes olyamodvány-min övilágosítással k gazgatóság. Válas a fiuginnázium

solatos, mely telj önülök rendelkezé t. Fuchs Benjámi gyelete alatt áll. jeje szeptember 3- szeptember 16.

CFR

I a CFR, amely

CFR vezetői tóhetet...

CFR vezetői tóhetet... magukat a katasz...

és öt társa további... elte el a temesvári...

hadihajókat inditot... Londonból jelentik...

írának... lapok a vérbaj...

gyszerrel folytatott... eredményei sokszor ké...

szifiliszbekek (Rose... a) megváltoznak 22...

szifiliszbekek megvál... teljesen eltűnnek

li hiperirrotikus szí... mint egy dió...

apokban lévő erőtel... kcióát a negatív sero...

akik megerősítik a... értéket.

hatása két év alati... odott ebben az or...

94 és 351-19.

Gyermek halálos játéka a tűzér... gyakorlótérén. Pozsonybol jelentik...

Péchy Erzsí elhagyja a kórházat. Székelyhegyváról jelentik: Péchy Erzsí...

Árad a Duna. Bécsből jelentik: A nehány nap óta állandósult kiadós eső...

Letartóztatták Uruguay budapesti főkonzulját. Budapestről jelentik: Molnár Mór dr. Uruguay köztársaság budapesti főkonzulja ellen feljelentés érkezett...

Csikágóban gáztartányra zuhant egy repülőgép. Csikágóból jelentik: Tegnap a város fölött 800 méter magasságban egy repülőgép légörvénybe került és rázuhant egy hatalmas gáztartányra...

Halálos autószerencsétlenség Budapest. Budapestről jelentik: Tegnap délután az Istenhegyi uton Spitzer Manó építési vállalkozó autója, egy kanyarodóban féktörést követően a hegyoldalon vágódott és felborult. Patocska János sofför fejét a szikiához nyomta és szétzúzta. A sofför nyomtan meghalt. Az utasok közül Spitzer Manó felesége és leánya, valamint Császár Jenőné és Ballaga Juliska szakácsnő életveszélyes sérüléseket szenvedtek. Mindannyian agyrázkódást kaptak, kezüket és lábukat törték.

Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, ház, székzsorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a Ferenc József víz használata a sok évés és ivás káros következményeinél igazi póteleménynek bizonyul. A Ferenc József keserűviz kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Az R. 100 kanadai körrepülésre startolt. Londonból jelentik: Az R. 100 légihajó Montrealból kanadai körrepülésre startolt. A légihajó átrepült Ottawára, Torontó, Hamilton városok felett és Niagara felé tart. Visszakerzése után az R. 100 megteszi az előkészületeket az Európába való visszarepülésre.

Tizenkét indókinai lázadót ítél halálra a nancyi bíróság. Párizsból jelentik: A nancyi bíróság az indókinai zarárgások monstreperében 12 vádlottat halálra, 14-et életfogytiglani, nyolcat pedig évtől husz évig terjedő kényszermunkára és 114 vádlottat deportálásra ítél el.

A nagyváradi ort. zsidó fiu- és leánytanmúzeumokban, Erdély egyetlen ortodox zsidó nyilvánossági jogu középiskolájában az 1930/31. tanévre szóló beiratások augusztus hó 25-31. a javító vizsgálatot tevők beiratása szeptember hó 8. között tartatnak meg. Az első osztályokba beiratkozni szándékozóköz főlvélelk iránti folyamodványukat legkésőbb augusztus hó 25-ig nyújtják be az iskola igazgatóságához. Mellékelendő iránymagyok: iskolai, születési, újraoltási, állampolgársági bizonyítványok. A felekezeti elemi iskolák bizonyítványai csak tanfelügyelői láttaomozással érvényesek. A magasabb osztályokba iratkozók is kötelesek a fönt fölsorolt akadémágyokat betérjesztetni. A szükséges folyamodvány-mintával s minden egyéb felvilágosítással készséggel szolgál az igazgatóság. Válaszbélyeg mellékelendő. A tanmúzeum talmud-tórával kapcsolatos, mely teljesen díjtalanul áll a tanulóknak rendelkezésére. Mindkét intézet a Fuchs Benjámín förbabí ur föfelügyelö alatt áll. A javító vizsgálatok július szeptember 3-5. a tanítás kezdete szeptember 16.

KÖZGAZDASÁG

Lengyel mozdonyokat vesz bérbe a CFR, a gabonakampány lebonyolítására

Bucuresti—Bukarest, augusztus 11. Jelentette az Uj Kelet, hogy a CFR külföldi mozdonyokat szándékszik bérbenni, amelyeket kizárólag az ideai termés leszállítására használnának fel. A CFR igazgatótanácsa most tárgyalta a lengyel közlekedésügyi minisztériumnak a bukaresti lengyel kereskedelmi kirendeltség útján eljuttatott ajánlatát, amelyben kétszáz mozdony bérbeadására tesznek ajánlatot. A vezérigazgatóság elhatározta, hogy bérbe fog venni lengyel mozdonyokat a szükség szerinti mennyiségben, elfogadva a lengyel köz-

lekedésügyi minisztérium által benyújtott szerződéstervezetet is. Tekintettel arra, hogy a mozdonyokat a gabonaszállítási forgalom arányában fogják bérbenni, a bérösszeget a CFR a fokozottabb gabonaszállítástól eredő jövedelem többletből fogja fedezni.

Az igazgatótanács elhatározta még, hogy több mozdonyt fog belöldi gyáraknál kizavittatni. Az N. Malaxa müvek 14, a Resica 5, az Astra-Romloc müvek 8, a Rieger gyár pedig 2 mozdony kizavittására kapnak megbízást.

Szeptember elején megalakul a keleteurópai agrárblokk

Varsó, augusztus 12. Lengyelország közvéleménye még mindig a keleti agrárblokk tervének hatása alatt áll. Közlötte az Uj Kelet is, hogy varsói agrárkörök keleti agrárblokk megalakításán fáradoznak és pedig Románia, Csehszlovákia, Magyarország, Jugoszlávia, Bulgária és a balti országok (Lettország, Észtland, Finnország) bevonásával. A lengyel mezőgazdasági testületek kérdőíveket küldtek széjjel és az eddigi jelek szerint augusztus végén, vagy szeptember közepén a blokk előkészítő konferenciáját meg fogják tartani és pedig mindazon kormányok delegátusainak részvételével, amelyek elvben hozzájárultak a blokk megalakításához. Visszautasítást eddig az előkészítő bizottság sehonnan nem kapott, annál inkább biztató hozzájárulásokat.

Lengyelországban egyre az a meggyőződés honol, hogy a mezőgazdaságot egyedül a kormányok segítsége aligha tudja válságos helyzetéből menteni, ha Kelet-Európa agrárországai nem tömörülnek nagyszabású blokkba. Felismerték, hogy az ipari Németország és Ausztria erős agrár-ellenes tendenciákat tanusit és igyekszik magas vámokkal és bevételi akadályokkal nehézségeket gördíteni a keleteurópai mezőgazdasági produktumok bevitele elé. Németország évente 26 millió métermázsa búzát, 20 millió métermázsa árpat és 13 millió métermázsa tengeri importált. Magyarország, Jugoszlávia és Románia viszont, amelynek 25 millió métermázsa buza-főlölsége, 10 millió métermázsa árpa és 4 millió métermázsa tengeri export-főlölsége van, mindössze 5 millió mé-

termázsa búzát, 3 millió métermázsa árpat és 12 millió métermázsa tengeri tud elhelyezni a szomszédos Németországban. A többi hatalmas mennyiségű szükségletet tengerentúli államokból fedezi Németország. Ez a körülmény arra szorítja az agrárorszagokat, hogy csak azokkal az ipari országgal tartsanak fenn igazságos kereskedelmi kontaktust, amelyek agrártermékeik számára tág piacot nyújtanak. Valami kiegyenlítődézféllet kell létrehozni a szomszédos ipari és agrárországok között, nehogy az agrárországok annyira árucikkéik termeljenek, hogy kénytelenek legyenek gyáraikat időnként szüneteltetni, ami munkástömegeiket éhezésre kárhoztatja. Az országközi kereskedelmi szerződések egyedül nem alkalmasak arra, hogy ezt a kiegyenlítődést létrehozzák. Az ipari és agrárállamok között munkamegosztást kell létrehozni. Az agrárorszagok ne foglalkozzanak ipari protekcionizmussal, hanem tördőjenek a mezőgazdasági termelés kimélyítésével, ezzel szemben az ipari országok függeszték fel agrárprotecionizmusukat. A varsói konferencia programjának suly pontja ezen van. A tárgyalások során be fog bizonyulni, hogy milyen irányban és milyen mértékben lehet érdek-kepesolatokat létrehozni. Lengyelország ezen a téren már bizonyos gyakorlati tapasztalatok fölött rendelkezik.

A konferencia iránt agrárkörökben óriási érdeklődés nyilvánul meg és valószínű, hogy a tanácskozások idején különböző, Lengyelország mezőgazdasági haladását dokumentáló kiállításokat is fognak rendezni.

Nemzetközi agrárkonferencia Antwerpenben. Antwerpenből jelentik: Augusztus 8-án nyit meg Antwerpenben Marquis de Vogue a párizsi nemzetközi agrárbizottság elnökének vezetése mellett az internacionális agrárkonferencia, amelyen Európa majdnem minden országa képviseltette magát. Az elnöki megnyitó után felolvasták a párizsi agrárbizottság jelentéseit. Dr. Laur, a svájci Parasztözettség igazgatója érdekes referátumot tartott a világgazdaság helyzetéről. A jelentéshez többen hozzászóltak. A szónokok legtöbbször kifogásolták az államok vámpolitikáját. A konferencia legközelebb a szövetkezetek működésével és racionális megszervezésével fog foglalkozni.

A magyarországi várható kukoricatermés. Budapestről jelentik: Az elmúlt héten gyakrabban voltak hírek a budapesti piacon arról, hogy az 1931. évi májusi tengerüzetnél azért keletkezett élnkülés, mert föleg jugoszláv kereskedők szerepeltek ezen a piacon eladáskal. Ennek ellenére is többizben lényegesen emelkedett a májusi kukorica ára, — tehát nemcsak a promt augusztusi tengeri, — mert a szárazság következtében különösen a tengerentúli piacon vált nagy tengerihossz. A kukorica ára nem egyszer tulszáryalta Csikágóban

a buza árát és a jelentések hatása alatt állott természetesen a budapesti piac is, annál is inkább, mert lényegesen redukált termébeesések voltak forgalomban. A tavalyi kukoricatermésével szemben, amelynek természeténél tudvalevően 18—19 millió között taksálták, az idén maximálisan 14—15 millió méter mázsát, tehát 4—5 millió métermázssal gyengébb kukoricatermést várnak.

Szindikátus a német gépipari export fokozása érdekében. Kölnből jelentik: A német gépipar exportjának fokozása érdekében szindikátus megszervezésén fáradoznak. E célból a külföld különböző városaiban husz fiókot létesítenek megfelelően kiépített személyzetel és azt hiszik, hogy ilyen módon a német gépek exportját évi 3—4 millió márkával emelni tudják. A szindikátus eddig 4—5 millió márkát adott össze egy propaganda-alapra. Főleg kis- és középgyárak vannak az alakulásban érdekelve.

Meglepő hossz a francia borpiacon. Párizsból jelentik: A francia bortermékek egyesületéhez befutott jelentések szerint a szőlőtökek helyzete kedvező és fölötte jó termés várható világszeri. Ennek következtében az árak már is el-lanyhulnak. Annál meglepőbb, hogy Franciaországban váratlanul hossz állott be a borpiacon, amely lényeges ár-

emelkedéseket idézett elő. Az utóbbi napokban ugyanis a francia szőlőkertekben filoxera lépett föl, amely súlyosan veszélyezteteti a francia bortermést. A borkereskedők és nagyobb vendéglők már most nagyobb bevásárlásokat eszközölnek belföldön és külföldi termelőknél.

SPORT

Vasárnapi sportesemények

Nagyvárad. NAC—CFR (Bucuresti) 2:0 (0:0). Bíró: Fekete. A szombati nap ellenére mintegy 1500 főnyi közönség jelent meg a Károly-pályán. NAC csapatában három új akvizíció szerepelt, Bodola (Brasovia), Borbély (Bucuresti) és Dézsi (KMSC) személyében. A NAC a győzelmet csak a II. félidő 43. és 45. percében szerzi meg Borbély és Bodola révén. — Törekvés—CFR (Bucuresti) 3:1 (2:1). Bíró: Györi. Góllövők: Csomag, Székely II., Pajtás és Dobay. Aburdán (CFR) egy tizenegyest mellé lött.

Arad. AMTE—Banatul (Temesvár) 3:2 (1:0). Bíró: Oravetz. Góllövők: Popolli, Dvorzak, Dobra, Sepé és Madarász.

AAC—Transylvania 5:0 (5:0). Bíró: Darázs.

Csernovic. Máramarosszigeti SE—Jahu 1:1 (1:0).

Gyulafehérvár. Unirea—Mihai Viteazul 4:1 (1:1).

Torda. CFR Simeria—Stiela 2:2 (1:2). Bíró: Ciocu.

Ünnepélyesen fogadják a Montevidéoból visszatérő válogatott csapatot. Bukarestből jelentik: A Peru ellen diadalmasan fordult csapatunk augusztus 17-én érkezik Bukarestbe. A labdarugósözettség ünnepélyesen fogadja a hazatérő expedíciót, mely a labdarugósözettség kiküldöttein kívül a kormány, a főváros és a társadalom különböző rétegei is képviseltetik magukat. A fogadási ünnepség programja szerint a csapat az állomásról a szövetség helyiségébe fog menni, ahol átadják a játékosoknak a királyi kitüntetését, este pedig nagyszabású bankett keretében fogják ünnepelni a világotjárt társaságot.

Két temesvári sportvezért örökre kizártak a szövetségből. Temesvárról jelentik: A város sportéletét évek óta terrorizálta és annak nyugalmát állandóan zavarta két fanatikus klubvezér: Sueiu Adrian és J. Dolga. A labdarugósözettség a mult héten — az egyesületek kérésére — egy repülőbizottságot küldött ki Temesvárra, melynek jelentése alapján a szövetség a két sportember örök-re kizárta a szövetségi szervekből, illetve mindennemű szövetségi tisztség viselésétől eltiltotta őket.

Megkezdödtek a labdarugómérkőzések Magyarországon. Budapestről jelentik: Többheti pihenő után tegnap újból megkezdödtek a futballmeccsek. Pécsen a BSE 4:3 (1:1)-re verte a Pécs-Baranyát, Kispeszten a Ferencváros 5:1 (1:0) arányban győzött a Kispeszt ellen, Szombathelyen a Sabaria 2:0 (1:0) arányban legyőzte a bécsi Wackert.

103 mp a 100 m-es sifutás új világrekordja. Torontóból jelentik: Williams kanadai sprinter, az amsterdami győztes a 100 m-es sifutás világrekordját 103 mp-re javította. A régi rekord 104 mp. volt.

Még mindig nincs eldöntve a harmadik Ujpest—Ambroziana mérkőzés színhelye. Berlinből jelentik: A Közép-Európai Kupa konferenciáját a Niesens—Kulm alpesi helységben tartották meg, de ezen sem tudtak dönteni abban a kérdésben, hogy hol legyen a harmadik Ujpest—Ambroziana kupamérkőzés színhelye, mire a kérdést egyelőre levetkét napirendről. A konferencia ki-mondta, hogy a második forduló aug. 15. és 30. között kell lebonyolítani. A második Rapid—Genova meccs színhelye szeptember 3-án Bécs lesz.

Japán vereség a német tenniszbajnokság férfi párosában. Hamburgból jelentik: A német tenniszbajnokság női egyesét Aussem Cilly nyerte, aki a döntőben 6:4, 6:4-re verte honfitársnőjét: Krahwinkel. A férfi páros bajnoka az ausztráliai Crawford—Moon kettős lett, amely a döntőben 6:3, 2:6, 6:4, 6:3-ra győzött a japán Harada—Abe pár ellen. A férfi egyesben a döntőben Ohta japán és a francia Boussus került. Ohta 0:6, 6:0, 7:5, 6:2-re verte a német Preunt, Boussus 9:7, 1:6, 7:5, 6:3-ra az ausztrál Crawfordot.

Színház — Művésze

A Magyar Színház Irodájának közleményei:

BERKY LILI, DAJBUKAT ILONA, JANKOVSKY MARA, BARSONY ISTVAN, GÖZÖN GYÜLA, IHÁSZ LAJOS, BERKY JÓZSEF

Kedves, szívesen látott vendégei vannak Kolozsvárnak. Budapest legnívósabb, legelőkelőbb kabaréjának, az Andrássy uti Színháznak teljes együttese vendégszerepel Kolozsváron brilliáns műsor keretében.

Az illusztris vendégek ezuttal, sajnos, csak két estére jöhettek, mert ződési kötelezettségük másfelé szőlítja őket. Így tehát kedden már bucsufelépésük lesz. Siessen tehát mindenki a pénztárhoz, biztosítsa a helyét, mert a pénztár előtt állandó torlódás van s így pár óra múlva már nem lesz jó jegy kapható.

A nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel a helyárak nincsenek emelve. A téli idény rendes helyárai érvényesek.

Szerdán este mozhelyárral
IDA REGÉNYE

A tavalyi évad legnagyobb sikere ujdonsága, az „*Ida regénye*” kerül színre szerdán este Marsi Gizivel a fő női szerepben, nagyon olcsó mozhelyárakkal. Ötszemélyes páholy 150 lej, a többi helyek 50, 40, 30, 20 és 10 lej.

Pénteken este mozhelyárral:
TOMMY ÉS TÁRSA

Az évad utolsó operett-előadása pénteken este lesz. A legragyoöbber operett-ujdonság, a „*Tommy és társa*” kerül színre Véghelyi Iza vendégjátékkal. Helyárak: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Jegyek már most válthatók.

Ma is, holnap is háromórás — kettős műsor a Magyar Színház moziban
A „HOLLYWOODI REVÜ” és „AGG LEGÉNY NAPLÓJA”
Előadás 3 és 6 óraker

Hatalmas, háromórás kettős műsora van ma is, holnap is a Magyar Színház mozijának: „*Hollywoodi revü*” című nagy világatrakció, amelyben 25 nagy mozsztár és közel 200 görli játszik. A többek között Douglas Fairbanks, Charlie Chaplin, John Gilbert a főszerepeket Marion Davis és William Haines játsszák. Ezenkívül az „*Agglegény naplója*” című briliáns 7 felvonásos vígjáték, a főszerepekben Reinhold Schünzel és Albert Pauliggal. A nagy műsor lejátssza teljes 3 órát vesz igénybe s így kivételesen csak két előadást tartanak: 3 és 6 óraker. Ennek dacára a helyárak maradnak 20 és 10 lej.

Csütörtökön este ünnepi filmbemutató
a Magyar Színházban

ÉJFÉLI HÁZASSÁG — GEORGE BANCROFT-tal

Felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy csütörtökön fogják bemutatni a Magyar Színházban a minden idők legizgalmasabb bűnügyi történetét, az „*Éjfél házasság*” (New York rejtelmeit). A főszerepben George Bancrofttal, a két női szerepet Betty Compson és Olga Baclanova játsszák. Olyan hatalmas világszenzáció ez a film, hogy ennek kedvéért egy estére megszakítják a színházi előadások sorozatát s így az „*Éjfél házasság*” csütörtökön nemcsak 3, 5 és 7 óraker, de este 9 óraker is látható. Az esti előadások kivételesen helyárai: 30, 20 és 10 lej. Az esti előadásra jegyek délelött is válthatók.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MÜSORA:

Kedden este 9 óraker: A budapesti Andrássy uti Színház teljes kabaré-együttesének vendégjátéka. Rendes színházi helyárak. Sorozatszám 351.
Szerdán este 9 óraker: *Ida regénye*. Ujdonság nagyon olcsó mozhelyárakkal. Marsi Gizi főllépésével. Jegyek ára 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 352.

Csütörtökön este 9 óraker: Gála film-előadás. Premier! *Éjfél házasság* (New York rejtelmei). A főszerepben: Georg Bancroft.
Pénteken este 9 óraker utolsó operett-előadás az évadban: *Tommy és társa*. Véghelyi Iza vendégjátéka. *Ihász Aladár* és *Tompa Béla* bucsuja. Sorozatszám 353.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MÜSORA:

Kedden 3, 5 és 7 óraker: I. *Hollywoodi revü* (Halló Hollywood). Látványos nagy attrakció. II. *Agglegény naplója*.

Szerdán 3, 5 és 7 óraker: I. *Hollywoodi revü* (Halló Hollywood). Látványos nagy attrakció. II. *Agglegény naplója*. Helyárak: 20 és 10 lej.

Csütörtökön kivételesen grandiózus kettős műsor. Premier! Atrakció! 3, 5, 7 és este 9 óraker: *Éjfél házasság* (New York rejtelmei). Minden idők legizgalmasabb története 7 felvonásban. A főszerepekben: Georg Bancroft, Betty Compson és Olga Baclanova. II. A tenger leánya. Regényes és izgalmas cselekményű hajós történet 7 felvonásban. Helyárak a 3, 5 és 7 órai előadáson: 20 és 10 lej, az esti 9 órai előadásra 30, 20 és 10 lej.

Pénteken 3, 5 és 7 óraker: I. *Éjfél házasság* (New York rejtelmei). II. A tenger leánya. Helyárak 20 és 10 lej.

Szombaton 3, 5 és 7 óraker: I. *Éjfél házasság* (New York rejtelmei). II. A tenger leánya. Helyárak 20 és 10 lej.

Vasárnap délelött 11 óraker matiné 15 és 10 lejes helyárakkal: A marokkói kármón. Rejtelmes történet, a főszerepekben: Várkonyi Mihály, Jetta Goudal és Josef Schildkraut.

Vasárnap délután 3, fél 5, 6 és fél 8 óraker: *Pat és Patachon* esete *Josephine* Backerrel. Helyárak: 20 és 10 lej.

RADIO MÜSOR

Idő: Középeurópai

KEDD, AUGUSZTUS 12.

Bukarest. 12: Grammfón. 17: Zenekari hangv. 18:30: Felolvasás. 18:45: Beszélőújság. 19: Grammfón. 19:40: Rádióegyetem. 20: Szimfónikus hangv. 20:30: Felolvasás. 20:45: Tenor hangv. 21:15: Szimfónikus hangv. 21:45: Beszélőújság.

Budapest. 9:15: Hangv. Bach, Tarnay, Lavotta, Chopin, Liszt, Kaesóh, Halévy, Csiki, Váradi, Nosedá művei. 9:30: Hírek. 11:15: hangv. 19:25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2:30: Hírek. 4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A labda rugóport. 5:35: Eugen Stepat balalajkahangv. Chrizantém — induló. Maruszja — keringő. Ha az élet nem kedves. Két orosz vígdal. Moszkvai cigányok. Már nincs bor — románc. Hová tűnt a nyár. Ha maga szeret. Egyhanguan cseng. Katonadal. 6:35: Felolvasás: Színházi történetek. 7:10: Weigert Aladár hangversenye. 7:50: Magyar operarészletek. Erkel Ferenc: Hunyady László — nyitány. Bánk bán bordal. Hunyady László — Caballetta. Bánk bán: Tiborc. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Bécs. 20:05: Eysler: Straubinger testvér c. operettje. Berlin. 21:25: Vivaldi: A négy évszak, hegedűre, csembalóra és vonós-karra. Breslau. 20:45: Hangv. Wager: A vendégek bevonulása Wartburga. Nicolai: Windsori nyitány. Bizet: Carmen. Reindel: Magyar rapszódia. Sshemeling: A régi berni induló. Hamburg. 20: Strauss Richárd — Liszt hangv. Königsberg. 20:50: Operarészletek. Varsó, Kattovic, Poznan. 20: Puccini: Bohémek c. operája. Miláno. 21:10: Kamarazene. Hayd: Szimfónia. Mortari: Kis szonáta. Píck lagai dal. — Mangiagalli: Bohócok körtánc. Schubert — Schumann dalok. Tartini: D-moll hegedűhangverseny. Zabel: D-allam. Albeniz: Malagia dal. Doppler: Éjjeli dal. Larghetto, Schubert: Rondó. Róma. 21:02: Vegyes hangv. Rossini: Törökök Itáliában. Bach: Könörgés. Squire: Szerenád. Van Coens: Scherzo. Martini: Ária változatokkal. Mendelssohn: Daloeska. Scarlotti: Burleszk. Bellini: Dal az alvájárból. Meyerbeer: Dal az afrikai nőből. Gounod. Mireille. Utána jazz. Prága. 21. Hangv. Schumann, Chopin művei. 21:30: Csellóhangv. Pozsony. 18: Ének, brácsa és fuvolahangv.

SZERDA, AUGUSZTUS 13.

Bukarest. 12: Beszélőújság. Grammfón. 17: Rádiózenekar. Strauss, Kettelbey, Puccini, Gillet, Suppé, Helmburg, Petras, Barbirolli művei. Giano Zsófia olasz áriákat énekel. 18:30: Felolvasás. 18:45: Beszélőújság. 19: Grammfón. 19:40: Rádió Egyetem. 20: Dal est. 20:30: Felolvasás. 21:15: Zongorahangv. 21:15: Beszélőújság.

Budapest. 9:15: Szalonzenekari hangverseny. Sousa: Kadét-induló. Strauss Falusi feeskék. Rubinstein: Melódia. Lineke: Indra birodalmában. Gounod: A zamorai sarc. Joshitomo: A templomi menet. A japán csalogány. A varázskertben. Dostal: Modern táncgyuleg. Szmirnai: Magyar románc. Padilla: Szerenád. 9:30: Hírek.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 12:05: A rádió házikvartettjének

hangversenye. Wolf—Ferrari: A madonna kincse. Buchner Antal: Prelude pastorale. Warren—King: Indiánszelem. Lehár: Az isteni férj. Leposa: Szép asszony. Szirmai Albert: Zefírkeringő. Bányai Aladár: Mért akar feledni. Abraham: Kairó. 12:25: Hírek. 2:30: Hírek.

1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 3:30: Morse-tanfolyam. 4:10: Babay József novellái: Angyal tenyér. Pipike. 4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5: Rác Béla és eigányzenekarának hangversenye. 6: Baktay Ervin előadása: „Bombay és Kalkutta: India nagyvárosai”.

6:30: Hangverseny. Corelli: La Polia. Alkonyi álmom. Korngold: A hold város — Marietta dala. Puccini: Turandot. Duilter: Az ifju vitte kedvesét. Moszkovszki: Guitarre. Dvorak: Humoreszk. Hubay: Csárdajelenet. Ijjártó: Elment az én rózsám. Tarnay Dicsérsz, kedves. Kurucz: Hervadó rózsák közt. Lavotta: Rég volt. 7:30: Petri Mór felolvasása: „Diákom, Ady Endre”.

8: Schumann-est. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Genova — nyitány. Csellóverseny. III. szimfónia. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Majd: Grammfónhangverseny. — Goldmark: Tavasszal — nyitány. — Myddleton: Lent délen. Cui: Orientale — Az új ima. Dohnányi: Capriccio. Reimann: Seguidilla. Gungl: Amortáne. Lehár: A mosoly országa. Csajkovszkij: Elégia. Dostal: Port-Arthur. Rachmaninoff: Prelude. Brennan: Dal Valentino halálára. Colcord: Stein Song. Perry: Délvidéki holdfénynél.

Bécs. 21: Rajnai dalok. Berlin. 20:40: Verdi: Alarcosbál c. operája.

Breslau. 19:30: Katonazene. Lipcse. 21:50: Hayd: Zongoraművel. Varsó, Kattovic, Poznan. 20:15: Szólolisták hangv.

Miláno. 20:40: Operettrészletek. Riga. 19:03: Népszerű hangverseny. Brahm: Római II. szimfónia. Sammartini — Elman: Szereli dal. De Falla: Népszerű szvit. — Mendelssohn: Szentivánéji álmom. Bloch. Rógtónzé. Hubay: Csárdajelenet. Martucci: Nevelletta. Castaldi: Tarantella. Wagner: Bolygó hollandi.

Toulouse. 20: Operettrészletek. Osló. 20:30: Rádiózenekar. Beethoven: Leonora — nyitány. Beethoven: Menüette — török induló. Beethoven: IV. szimfónia. Prága. 20: Orosz dalok és áriák. 20:30: Rádiózenekar, dalbetétekkel.

Rendkívüli olcsó

nyári könyvajánlatunk (I.)

Ady: Brevárium I. II.	Lei 19.—
Casson: Tizenkét tip	10.—
Ady: Múzeum I. II.	140.—
Darvin: Fajok keletkezése	180.—
Karinthy: Kötéltánc	48.—
— Irta . . .	20.—
Schrenk: Titokzatos erők	28.—
Karinthy: Faremido	28.—
Tolsztoj: Shakespeare	35.—
Suares: Dosztojevskij	35.—
Lázár: Munkácsi	35.—
Wagner: Beethoven	35.—
Gide: Wilde Oszkár	35.—
Thiering: Textilipar	35.—
Lambrecht: Oslények világa	35.—
— alla: Modern sakk	35.—
Brandes: A. France	35.—
Rilke: Rodin	35.—
Seton: Fekete mén	38.—
Molnár: Andor (regény)	30.—

1. sz. csoport:	
Móricz: Buzakalász	
— Házasságtörés	
— Vadkan	110 Lei
2. sz. csoport	
Babits: Pávatollak	
— Karácsonyi Madonaa	
— Nyugtalanság	
— Recitativ	98 Lei
9. sz. csoport:	
Laczkó: Noemi fia	
Biró: Amor és Psyche	
Kaczér: Ezüst fuvola	72 Lei
11. sz. csoport:	
Méray: Két primadonna	
Kodolányi: Két leányarc	
Szini: Smaragd	72 Lei

Kapható az „Uj Kelet” könyvosztályában
100 leien alóli rendelésnél csakis az összeg előzetes beküldése mellett.

Aprohirdetéseik

Két szobás szép, új komfortos nagyház, nagy udvarral a Széchenyi térről, mellett sürgösen eladó. Cim a kiadóban.

Szigoruan vallásos zsidónt keres házikisasszonynak, aki köser háztartásban megbíható, németül, románul beszél. Silbermann József, Calea Victoriei 9. Oradea.

Egy-két jöhabból való iskolás zsidó leányt teljes ellátásra elvállal belvárosi centrumában lakó temesvári uricsalád. Allandó zongorahasználát és román-francia nyelvű társalgás. Megkeresésüket „Uricsalád” jeligére a kiadóba írunk.

Ügyvédjelöltet keres azonnala Rapaport ügyvéd, Ilia, Hunyad m.

Tisztességes fűszer- és rövidáru seget keresek augusztus 15-i belépésig. Ajánlatok Pollák Mór, Blaj küldendők.

Keresek házi kisasszonyt, aki jól főz azonnali belépésre. Bodner Áruház.

Nagyváradon teljes ellátásra elfog izr. uricsalád felnött, vagy iskolás leányt, furdőszo- és zongorahasználattal, balkonos uccai szobákkal. Cim: özv. Berger Antalné, Oradea, Sz. Cantemir 42. I.

XII EV
Cluj—
augusztus
5690

Az Uj Kelet és bánt

Ökkelink Ferrás me

Észirataknak megörse

Sza és flo

Amerika mé ségek hazája. Is meg van a lakat a közmondás ugyanis azt s nincs olyan ka na. A közmondás gyöngye megfigyenciák szelle. Amerika azoni málni, hogy e zekvenciákat a lati eredménye. A rettenetes hetek óta pusz ugyanennyi id tette a mezőgaz bert hóguta ált ramolvölgyből. lános jajongás na erőt az em katasztrófa lát most sem hagy katasztrófából. kedéseket profi ugyan tönkrem ban annál több godott meg né ora leforgása a gabonaárak esé agráriusainak — egyszerre, le szonylatokban. zott át. Ez a v Amerikára, aho hasznót sajtolt a. Az amerika azonban van m zett politikai ér a fentieknél is nők — jelentik rozta, hogy az a céljaira beállító ből, ebben az év dukciót fognak ből az összegből dékek felségélye hasssa. Ez a jele zelmes sziveket tölti el Amerika nabb szemmel ne vetkeztesre jut ég egy szörnyü mi politika rejte millió dollár: 6 tehát olyan össz államban az egy százalékat teszi lehet az amerika ségvetése, ha al sal lehet eliminá Hoover elnök nem olyan vesz megható. Azt jel merek alamizsná flottaprogram eg kénytelen nélkül öpítését. Hoover s ezért nem csiná a negyven millió mezőgazdaság s tesz egyebet, min pességét biztosít s az amerikai konjunkturáját, ben annál nagyv hasssa a flottae zálását. Mindezeideg aajtó a jó termés gek miatt panas nagy tözskékraci a gabona árának letkeztek. Most, amerikai termés egyszerűen jó ára világgiaici árak m is siránkozás és az amerikai gazd ránkózas éppoly mint az a nagys Hoover elnök a negyvenmillió dol